

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 180 Clarendon St., Toronto 3, Ontario

Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa
and for Payment of Postage in Cash

Kaina 10 ct.

Nr. 47

Penktadienis, Gruodžio (December) 8, 1961, Toronto, Ontario

METAI XXX

Premjeras F. Kastro Organizuoja Visaliaudinę Marksistinę Partiją

HAVANA. — Kubos premjeras Fidelis Kastro, kalbėdamas per radio ir televiziją, pranešė, kad Kuboj yra organizuojama partija, kuri apims visus geriausius Kubos kovotojus, darbininkus, studentus, mokslo įstaigų žmones ir net mažus buržuazus. Nauja partija bus marksistinė, bet pritaikyta Kuboje esantioms sąlygoms.

Naujon partijon bus priimami tikslai atsidaug kovotojai už Kubos naują gyvenimą, naują tvarką.

Kalbėdamas apie save, Kastro ppsakė:

"Aš esu marksistas-leninistas ir būsiu tokiu, kol gyvas būsiu".

Būdamas studentu, jis buvęs paveiktas reakcijos propagandos. Bet jis galį gale įsitikinęs, kad jo supratimas apie komunizmą yra toks pat, kaip daugelio darbo žmonių. Matyti revoliucijos metu jis galutinai nustatė savo pažiūras.

Kuboj dabar bus liaudiška demokratija, kuri pereis į socializmą, o socializmas vystysis į komunizmą.

Šį pranešimą jis padarė minint 5-tas sukaktuves nuo jo išsikėlimo Kuboje su grupe draugų. Nuo tada prasi-
dėjo atkakli kova prieš Batisto režimą, kuri baigėsi Batisto nuvertimu sausio 1 dieną, 1959 metais.

Visi liaudies priešai, kaip pačios Kubos buržuazija, taip ir Kubos kaimynų, kenkia Kubai visais galimais būdais, bet Kubos liaudis pasiryžusi ginti savo laimėjimus ir eiti pirmyn kuriant naują gyvenimą, geresnį gyvenimą. Sudarymas tvirtos revoliucinės partijos duos Kubos žmonėms dar tvirtesnę vadovybę ir sutvirtins juos kovoję už naują Kubą.

NEW YORK. — Dr. W. E. B. Du Bois, 93 metų amžiaus negras veikėjas ir liaudies gynėjas, paskelbė, kad jis stoji į JAV Komunistų Partiją.

Jis sako, kad jis galutinai priėjęs išvados, kad kapitalizmas negali pasitaisyti.

PREMJERAS NEPAISĖ PIKIETO LINJOS

TORONTO. — Naujas Ontarijos premjeras John Robarts nepaisė pikieto linijos — atėjo į futbolininkų balių Royal York viešbutyje.

Leslie Frost, kol buvo premjeru niekad neidavo per pikieto liniją.

Susirūpinęs Dėl Britų Posukio

OTTAWA. — Kanados užsienio reikalų ministras Harold Green reiškia susirūpinimą dėl Britanijos posukio — nusistatymo įstoti į Europos bendros rinkos asociaciją.

Jis sako, kad Britanija, įstojusi į tą organizaciją, gali nutarti derinti savo užsienio politiką su tos organizacijos šalių politika, ir tokiu būdu išsivadėti dominijū.

Jis taipgi bijo, kad Britanija gali užkrauti muitus ant prekių iš Kanados ir kitų dominijū.

Iki šiol Britanija buvo kaip ir politinis dominijū vadovas.

Siūlo Nebedaryti Bandymų, Bet Daro

WASHINGTON. — Jungtinės Valstijos ir Britanija siūlo Tarybų Sąjungai, kad pasirašytų sutartį nedaryti daugiau nuklinių bandymų, bet Jungtinės Valstijos išsprogdino jau penktą bombą ir ruošiasi sprogdinti daugiau.

Tarybų Sąjunga sutinka nedaryti daugiau bandymų, jei Vakarai nebedarys. Bet Vakarai, kaip matome, tęsia bandymus ir toliau.

Vakarai vis reikalauja inspekcijos, bet Tarybų Sąjunga nurodo, kad jokios inspekcijos nereikia, nes nuklinės eksplozijos negali būti paslėptos. Tą puikiai įrodė Tarybų Sąjungos praveisti bandymai. Kiekviena eksplozija buvo žinoma visam pa-

STREIKUOJA 800 AUTO VEŽIKŲ

TORONTO. — Streikuoja 800 automobilių vežikų iš įmonių į garažus. Streikas apima Ontariją ir Kvebeką.

Streiko priežastimi yra nesutarimas tarp unijos ir trokų savininkų dėl taip vadinamo "welfare" fondo kontrolės.

Vokiečiai Atmeta Tarpautinę Kontrolę

BERLYNAS. — Rytinės Vokietijos vyriausybės galva Walter Ulbricht atmeta JAV prezidento Kennedžio pasiūlymą, kad kelia per rytinę Vokietiją, jungiantį Berlyną su Vakarine Vokietija, turėtų kontroliuoti tarpautinė organizacija.

Ulbrichtas sako, kad Rytinė Vokietija nėra kolonija, kad jos teritoriją turėtų kontroliuoti svetimi.

Kas dėl sienos Berlyne, jis sako, kad tai Rytinės Vokietijos reikalas. Kiekviena suverenė valstybė saugo savo sienas taip, kaip jai išrodo geriau.

Visos sutartys, kurios turės būti padarytos dėl Vakarinio Berlyno ir susisieki-
mo, pareiškė jis, turės būti sudarytos dalyvaujant Rytinei Vokietijai.

JAPONIJOS EKSPORTAS Į KUBĄ PAKILO

WASHINGTON. — Komercijos departamento pranešimu, šiemet Japonijos eksportas į Kubą net trigubai padidės. Praeitais metais Japonija į Kubą teeksportavo tik už \$2,300,000. Šiemet per pirmuosius septynis mėnesius jau eksportavo daugiau kaip už \$7,200,000.

sauliui tuoj po eksplozijos. Tiesiog nesuprantama, ko kiems galams Vakarai spiriasi. Jei ne šis užsispyrimas, tai sutartis galėtų būti pasirašyta bile kada.

Metiniame Parengime Toronte Suaukojo \$904

TORONTO. — Praėjusį šeštadienį Lietuvių salėje įvyko metinis Liaudies Balsu naudai ruoštas parengimas.

Tai buvo visapusiškai gražus ir sėkmingas parengimas. Nors jame nesimatė ei-

MEANY SAKO UNIJOS APSILEIDŽIA DARBE

BAL HARBOUR, Flo. — AFL ir CIO prezidentas George Meany nusiskundė, kad unijos apsileidusios organizavime neorganizuotų darbininkų. Penki metai atgal apsievienijusi organizacija turėjus 14,000,000 narių, o dabar tik 12,500,000.

Jis išbarė plieno darbininkų uniją, kuri nieko neveikianti organizavimo srityje. (Kanadoje ši unija pasižymi grobimu jau organizuotų darbininkų.)

Jungtinėse Valstijose priskaitoma 72,000,000 darbininkų. Reiškia, kad milijoniška didžiuma nepriklauso prie unijų.

Britai ir Kiti Trukdė Vykdyti JT Rezoliucijos

Jungtinės Tautos. — Dr. Conor O'Brien (Airijos), Jungtinių Tautų operacijų Katangoj galva, rezignavo iš to posto pareikšdamas, kad Britanija, Francija ir Belgija trukdė vykdyti Jungtinių Tautų nutarimų.

Kada jis pribuvęs į Katangą, jis radęs 500 užsienio kareivių Tšombės armijoje, jų tarpe 200 Belgijos armijos karininkų. Jis turėjo instrukcijas pašalinti tuos svetimąliu iš Katangos, bet Britanija, Francija ir Belgija dariesios visokias kliūtis prieš tai.

Jam pavykus pašalinti dalį tų svetimąlių, Britanija pradėjus reikalauti, kad jis būtų atstatytas iš tų pareigų. Britanija ir Francija veikusios prieš jį kartu su Tšombe.

lės gerų LB patriotų, tačiau daugelis savo paramą i teikė per draugus ar drauges. Kiti, be abejo, vėliau tai padarys. Negalavimai bei ligos, nemažai jau mus kamuoja. Tačiau žmonių vis vien buvo gana daug. Salė buvo beveik pilna.

Buvo gražus būrys ir svečių: iš Hamiltono, Londono, tabako farmų distrikto bei kitų vietų. Taipgi turėjom porą detroitiečių.

Vakaro programa buvo atidaryta mišriu choru, kuris sudainavo, apart "O Canada", keletą gražių lietuviškų dainų. Choras, nors nedidelis, bet dainavo gerai, pagirtinai. Visiems buvo malonu jo paklausyti. Jis šiais metais, atrodo, neturi didelių užmojų. Susiorganizavo specialiai, kad dalyvavus šio parengimo programoje. Linkėtina, kad jis tuo neužbaigtų savo sezono, o testų savo meninę veiklą toliau.

Po to, programos vedėjas drg. J. Valūnas, pakvietė se-
nų torontiečių Kuraičių dukrą Valeriją Kuraitytę, kuri labai gerai paskambino pianu keletą dalykų, o vieną dainą dainuodama, pati sau akompanavo.

Ši mūsų jauna ir maloni lietuvaitė, nors pirmu sykiu pasirodė ant mūsų scenos, bet, kaip programos vedėjas išsireiškė, tikimės, ir viliamės, kad ne paskutinį.

Iš tiesų, jaunuolė turi gabumų. Mikliai jos pirštai bėgioja klavišais, o ir balsą turi labai malonų ir gan stiprą.

Visiems jos skambinimas ir dainavimas labai patiko.

Paskui sekė atsikreipimas aukų dėl LB paramos, kurį padarė drg. K. Kilikevičius, LB administratorius. Ir tuo-
jaus, ilgai netrunkant, buvo suaukota \$904. Vėliau gal dar kai kas pridavė.

Visoms ceremonijoms užsibaigus, tęsėsi šokiai, pasl-
vaišinimai.

Kiek teko patirti, visi atlankiusieji buvo patenkinti ir vakarą praleido smagiai, jaukioje ir draugiškoje nuotaukoje.

Rep.

Iš Kanados Gyvenimo

Išrodo labai keista, kuomet vienos unijos lyderiai išleidžia šimtus tūkstančių dolerių, kad atėmus organizuotus darbininkus iš kitos unijos. Bet tai faktas. Turime keletą unijų Kanadoje, kurios tuomi užsiima.

Agresyviausia unija šiame darbe yra plieno darbininkų unija. Ji dabar užgriuvusi visa jėga ant nikelio kasėjų unijos, ypatingai ant Sudburio skyriaus. Kas blogiausia, tai kad šiame darbe dalyvauja ir Kanados Darbininkų Kongreso lyderiai.

Kodėl jie puola šią uniją? Už tai, kad jos vadovyvė nenpatinka. Ji kaltinama esant prokomunistine. Lai būna ir taip. Kas gi davė teises plieno darbininkų unijos lyderiams griauti kitas unijas, kokios jos nebūtų?

Yra sakoma, kad kiekvienos unijos nariai turi teisę apsispręsti. Bet tai visai kitas klausimas. Tai ne kitos unijos užpuolimas.

Kanadoje yra milijonai darbininkų, kurie neorganizuoti, bet matyti jie nesvarbu tiems lyderiams.

Toronte jugoslavai minėjo Jugoslavijos respublikos sukaktuves. Atžagareiviai surengė demonstraciją, sudėgino Jugoslavijos liaudies respublikos vėliavą. Jie, matote, nepripažįsta dabartinės Jugoslavijos.

Jugoslavijos valdžia, su Titu priešakyje, net ir Vakarų vyriausybės laikoma neutralia, remiama finansinai ir militariniai, bet atžagareiviai negali pakęsti ir tokios.

Tas pat su čekoslovakais atžagareiviais. Gal kiek žmoniškiau nusistatę lenkai nacionalistai. Jie neužgria dabartinės valdžios, bet nesigriebia tokio žiopro būdo prieš ją.

Pagal teisingumo ministro Fultono pareiškimą, išeina, kad Britiš Kolumbijos valdžia atsisako kooperuoti su federale valdžia Columbia upės projekto klausimu todėl, kad federalė valdžia nesutinka leisti elektrą parduoti Jungtinėms Valstijoms.

Britiš Kolumbijos vyriausybė norinti teisių parduoti elektrą amerikiečiams ir tokiu būdu papildyti savo išdą.

Be Britiš Kolumbijos valdžios sutikimo, federalės valdžios sutartis su Jungtinėmis Valstijomis dėl pajungimo Columbia upės vandenių negali būti vykdoma gyveniman.

Kvebeko provincijos bažnytininkai apturėjo nemažą

atkirtį. Savivaldybinio teismo teisėjas patvarkė, kad šokiai yra pasilinksminimas ir neįeina į Lords Day Observance Akta.

Buvo užvestos kelios bylos prieš rengėjus šokių sekmadieniais.

Teisėjas sako, kad šokiai yra toks pats linksminimas žmonių, kaip ir vaidinimas, filmai, sportas, kas Kvebeko provincijoje leidžiama ir sekmadieniais.

Kanadietis

Komunistų Išrinko Mėru

NAHA, Okinawa. — Miestų pareigūnų rinkimuose Ito man miesto mėru tapo išrinktas prokomunistinės Liaudies partijos lyderis Kameichiro Nehara. Kaip žinia, Okinawą valdo JAV.

Allan Blye, jaunas Kanados dainininkas ant radio ir televizijos. Jį galima girdėti šeštadieniais.

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos
Centro Komitetas išleido
Kanados lietuvių Palantos parašytų
Eilėraščių Rinkinį

inčių Trupiniai

Leidinyje telpa apie 80 eilėraščių, parašytų iš Kanados darbo žmonių bei lietuvių emigrantų gyvenimo. Knygutė 80 puslapių. Kaina 75 centai.

Platintojams, užsisakantiems 5 egzempliorius ar daugiau, skaitome po 50 centų.

Užsakymus prašome siųsti:

K. L. L. D. Centro Komitetas
160 Claremont St.
Toronto 3, Ont., Canada

Lietuvių Gyvenimas Lietuvoj ir Amerikoj

1. LIETUVA ŠIANDIEN — tai nedidelė knyga puspuslapiais, bet baisiai didelė ir stipri savo turiniu, nes joje labai teisingai pasakoma ir daugybė nuotraukų parodoma, kaip atrodo socialistinė Lietuva, jos žmonės ir gyvenimas; pasakoma ir parodoma žmonių, kurie lankėsi Lietuvoje 1959 m. ir viską matė savo akimis, jautė savo širdimi ir patyrė savo objektyviu protu. Kiekvienas lietuvis turi šitą knygą įsigyti ir platinti — juo labiau platinti tarp tų, kurie yra suklaidinti atžagareivių
2. AMERIKOS LIETUVIAI ir ANGLIŠKŲJŲ SKOLINIŲ ŽODYNAS — Amerikos lietuvių laikraščių, knygų, mokyklų, parapijų, kultūros ir kalbos labai įdomus aprašymas. 366 psl. Kaina 2 dol.
3. SIRDIES RŪMAI — pirmasis lietuviškas romanas apie širdį. 449 psl. Kaina 2 dol. spaudos melais. 95 psl. Kaina 1 dol.
4. SLIAPTARNIAI — didžioji Amerikos lietuvių gyvenimo knyga. 652 psl. Kaina 2 dol.
5. ČIKAGOS ŠEŠĖLIAI — nuogojų gyvenimo vaizdai. 316 psl. Kaina 2 dol.

Visos 5 knygos syku tik 5 doleriai čia arba Lietuva. Persiuntimo kaštus apmokame.

Rašykite:

Dr. Alg. Margeris, 3325 S. Halsted St.,
Chicago 8, Ill.

Centro Komiteto Įsteigtas Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos KNYGYNAS

160 CLAREMONT ST., TORONTO, Ont.

Teikia veltui pasiskaitymui įvairių lietuviškų knygų, daugumoje pokarinių metais išleistų Tarybų Lietuvoje.

Norintieji naudotis knygynu turi pasimokėti \$5.00 kauciją, kuri gražinama nustojus naudotis knygynu.

Knygos duodamos vienam mėnesiui. Po mėnesio nesugražinę ir nepersirašę knygas, turi mokėti po \$1.00 už kiekvieną pavėluotą mėnesį.

Paštu užsisakantieji knygas turi apmokėti persiuntimo išlaidas.

Knygynas atdaras penktadieniais nuo 7 iki 8.30 val. vakarais ir ketvirtadieniais nuo 2 iki 4 val. po piet.

Žemiau talpiname po dalį knygų sąrašo. Norinčius naudotis knygynu prašome išsikirti juos ir užsisakant paštu naudoti knygos numerį.

HERAKLIO ŽYGLIAI. G. Svabas. Mitiniai aprašymai. Knyga 316 puslapių. Knygyne Nr. 598.

MANO TĖVYNĖ. A. Dabulevičius. Eilėraščiai ir straipsniai. Knyga 212 puslapių. Knygyne Nr. 599.

SEPTYNERI METAI. — Mulka Radžas Anandas. Indo berniuko istorija. Knyga 280 puslapių. Knygyne Nr. 600.

VADOVAS PO VILNIŲ. Turistinė informacija su iliustracijomis. Knyga 388 puslapių. Knygyne Nr. 601.

PAVASARIO VĖJAS GAIVUS. J. Pranckūnas. Atsiminimai. Knyga 364 puslapių. Knygyne Nr. 602.

DAINAVOS ŠALIES SENŲ ŽMONIŲ PADAVIMAI. Vincas Krėvė. Knyga 256 puslapių. Knygyne Nr. 603.

ŠŪVIS MIŠKE. Anelius Markevičius. Jaunamėtiams apsakymas. Knyga 292 puslapių. Knygyne Nr. 604.

ALI-BABA IR VISTŲ FEJA. H. Kraužė. Apsakymai. Knyga 346 puslapių. Knygyne Nr. 605.

ZMOGUS PAŽABOJĖS TIGRĄ B. Bhatačarija. Apsakymas. Knyga 320 puslapių. Knygyne Nr. 606.

ŠIRDIS. E. De Amičis. Dienraštis. Knyga 292 puslapių. Knygyne Nr. 607.

DIDVYRIŲ KELIAS. A. Viršulis. Knyga 28 puslapių. Knygyne Nr. 608.

NE TO LIZDO PAUKŠTIS. V. Tendriakovas. Apsakymas ir apybraiža. Knyga 176 puslapių. Knygyne Nr. 609.

NESKAITYTI LAISKAI. D. Batožabajus. Apsakymas. Knyga 124 puslapių. Knygyne Nr. 610.

GERBIAMO ŽMOGAUS PORTRETAS. O. Steigeris. Romanas. Knyga 280 puslapių. Knygyne Nr. 611.

VARNŲ GATVĖS RESPUBLIKA. Janis Gryzinis. Apsakymas. Knyga 248 puslapių. Knygyne Nr. 612.

TRYS MĖNESIAI BRAZILIJOJE. T. Ivanauskas. Aprašymas. Knyga 260 puslapių. Knygyne Nr. 613.

EGLĖS DEBESIS SUKUOJA. R. Budrys. Apsakymas. Knyga 212 puslapių. Knygyne Nr. 614.

SALTOJI BALTIJA. I. Adabaševs. Mokslinė-Fantastinė apsakymas. Knyga 192 puslapių. Knygyne Nr. 615.

TARANTUALAS. G. Matvejevas. Apsakymas. Knyga 654 puslapių. Knygyne Nr. 616.

IR VIENAS LAUKE KARYS. J. Dold-Michalikas. Apsakymas. Knyga 628 puslapių. Knygyne Nr. 617.

PASLAPTINGOJI SALA. Žiulis Vernas. Apsakymas. Knyga 714 puslapių. Knygyne Nr. 618.

BENEVENUTO ČELINO GYVENIMAS. Biografinis veikalas. Knyga 604 puslapių. Knygyne Nr. 619.

JAUNYSTĖS DAINA. Jan Mo. Romanas. Knyga 596 puslapių. Knygyne Nr. 620.

KAUKAZO BELAISVIS. — L. Tolstojus. Apsakymas. Knyga 508 puslapių. Knygyne Nr. 621.

ŠIŲ LAIKŲ ISTORIJA. A. Fransas. Keturi romanai. Pirmas tomas 368 puslapių. Knygyne Nr. 622. Antras tomas 440 puslapių. Knygyne Nr. 623.

IDIOTAS. F. Dostojevskis. Keturių dalių romanas. Pirmas tomas 464 puslapių. Knygyne Nr. 624. Antras tomas 404 puslapių. Knygyne Nr. 625.

DONJA BARBARA. Romukas Galjegas. Romanas. Knyga 366 puslapių. Knygyne Nr. 626.

TARYBŲ LIETUVOJ

Kap Progresuoja Ramygala

Kaip ir kiekvienas miestas. Ramygala turi savo istoriją. Tačiau liaudyje apie jos praeitį išliko daugiausia jumoristiniai pasakojimai. Nuo seno Ramygala garsėjo balomis ir... ožkomis. Ramygalos balų nuotraukas spausdino ir buržuaziniai žurnalai, bet palengvinti ramygaliečių gyvenimą niekas nemėgino.

"Reikėtų kaip nors įsteigti arba centrinio valstybinio knygyno skyrių, arba šiaip kokią nors biblioteką su vieša skaitykla", — rašė "Mūsų rytojaus" laikraštis 1935 metais apie Ramygalą, tačiau buržuazija nesiskubino įsteigti liaudies.

Tik Tarybų valdžios metais pagyvėjo Ramygalos gyvenimas. Dabar čia keturiose miesto bibliotekose per dieną išduodama vidutiniškai po pusę tūkstančio įvairios literatūros leidinių. Miesto skaitykloje rasi dabar ne vien Lietuvos, kitų tarybinių respublikų, bet ir užsienio kraštų žurnalų, laikraščių.

Kiekvieną vakarą triukšminga Ramygalos kultūros namuose. Čia repetuoja dramos, liaudies šokių rateliai, dailiojo skaitymo būrelis, pučiamųjų orkestras, mišrus choras, kaimo kapela. Kiekvieną sekmadienį čia įvyksta koncertai, spektakliai ar jaunimo vakarai. Dažni svečiai Ramygaloje yra Panevėžio, Kauno, Šiaulių dramos teatrai, o naujas "Aušros" kino teatras kasdien pilnas žiūrovų.

Gyva miesto universalinėje parduotuvėje. Didelėse, erdviose patalpose, prie skoningai išdėstytų prekių, parduotuvės darbuotojos vos spėja suktis, nes pirkėjų nestinga. Ypač daug jų radiotechnikos ir muzikos instrumentų skyriuose. Juk dabar kiekvieno ramygaliečio bute yra radijas ar televizorius, daug perkama akordeonų ir kitų muzikos instrumentų.

Einant miesto gatvėmis ir kiekviename žingsnyje jauti naujo gyvenimo pulsą. Gražinama ir tvarkoma miesto aplinka. Kyla nauji namai. Pokario metais Ramygaloje nusitūpė Liaudies, Sporto, Turgaus ir daug kitų gatvių. Laisvės aikštėje, kur anais laikais būdavo turgūs, dabar įrengtas skveras, sparčiai statomi moderniškai (su visais patogumais) gyvenamieji namai, baigiamas įrengti plaukymo baseinas.

Po karo Ramygaloje gyventojų skaičius padidėjo ke-

turis kartus. Pagražėjo ir pats miestas, kuris jau nebegarsėja balomis. Mat, jos seniai nusausintos...

Pr. Kancė

ZALIAVA CHEMIJOS PRAMONEI

Kauno miško chemijos ūkis jau surinko aštuonis šimtus tonų sakų, reikalingų kanifolijai, popieriui, sintetiniam kaučukui gaminti.

Siemet geriausiai padirbėjo Saukėnų punkto brigada. Rekordinius rezultatus pasiekė šios brigados nariai Jonas Venskis ir Benas Barauskas. Pastarasis surinko beveik septynias tonas sakų.

Jaunieji Agronomai

Kažkada šis žemės sklypas — sodas priklausė vokiečiui Vimeriui. Visos apylinkės vaikai su pavydu žūrėjo į raudonuojančius rudens saulėje obuolius. Tačiau šeimininkas juos sukradavo į maišus ir kažkur išveždavo. O su tuščiais maišais jis parsiveždavo pluoštą pinigėlių.

Vieną dieną Vilmeris išrūko. Dingo drauge su savo "pergalinga" armija. Liko tik senos obelys, sodintos apylinkės valstiečių rankomis. Sočė atsirado nauji šeimininkai. Čia buvo įsteigta Kauno Jaunųjų gamtininkų stotis.

Jaunųjų gamtininkų stotyje geriausia apsilankyti rudenį. Tada aiškiausiai matyti jaunųjų gamtos mylėtojų darbo vaisius.

Vos įžengi į šią gamtininkų karalystę, tave pasitinka gėlės. Jaunieji gėlininkai, kuriems vadovauja D. Kraniuskaitė, kasmet išaugina daug puikių gėlių. Jie išmoka prižiūrėti gėlynus, bando įvairių rūšių sėklas, mokosi auginti gėles. Daugelis vaikų jau ir namie įsirengė gėlynus. Ten bando pritaikyti įgytas žinias, kurių jie gauna kasdien vis daugiau ir daugiau. Kiekvienam įdomu prasiskverbti į gamtos paslaptis, sužinoti žiedo, sėklos sandarą, patiemis pabandyti išvesti naujas rūšis.

Neatsilieka ir daržininkai bei sodininkai, kuriems vadovauja A. Biržiškienė. Jiem dar daugiau atsiveria paslapčių.

Šiltanamyje auga agurkai, baklažanai, įvairių rūšių pipirai. Sklypuose mokiniai bando trąšų poveikį, atlieka įvairius bandymus, auginda-

Kaunas Keičiasi

Artimiausiais metais smarkiai pasikeis Kauno Senamiestis: praplatės gatvės, iškilis nauji gyvenamieji namai.

Neseniai Statybos ir architektūros instituto projektuotojų grupė baigė Senamiestio Rotušės aikštės rytinio kvartalo gyvenamųjų namų rekonstravimo ir restauravimo projektinę užduotį. Statybiniai darbai prasidės sekančių metų pradžioje, o bus užbaigti 1963 metais. Po rekonstravimo čia žymiai padaugės gyvenamojo ploto. Butai bus erdvūs, su visais patogumais. Šiame kvartale bus įrengta kavinė, kulinarijos parduotuvė, o name Nr. 7 Panevėžio gatvėje, kur 1921 - 1922 metais buvo pagrindinė "Spartako" spaustu- vė, įsikurs muziejus.

mi pomidorus, žirnius.

O sodininkai įsitaisė medelėlyną. Jų žinioje — apie septynis šimtus jaunų medelių.

Neužsidaro Jaunųjų gamtininkų stoties durys ir žiemą. Vaikai mikroskopu tyrinėja įvairius augalus, žiūri mokslinius filmus, nustatinėja sėklų daigumą. Per vasarą prisirenka daug kolekcijų, augalų pavyzdžių. Žiemą juos sugrupuoja, ištyrinėja.

Jaunųjų gamtininkų stotis — artimas mokyklų pagalbininkas. Čia mokiniai atlieka praktikos darbus. Stotis padeda mokyklų gamtininkų būreliams, kurių nariai nuo mažens mokosi mylėti gamtą, pažinti jos paslaptis.

Draugystės Elektromagistralė

Šiomis dienomis prie Kėgumo hidroelektrinės (netoli Rygos) buvo prijungta 330 tūkstančių voltų įtampos elektros tiekimo linija Ryga - Šiauliai. Naujoji linija Lietuvą įjungė į bendrą Tarybų Sąjungos Šiaurės Vakarų energetinę sistemą.

Elektros tiekimo liniją, kuri eina per 3 broliškas Pabaltijos respublikas, statė rusai, estai, baltarusiai, latviai ir lietuviai. Puikiai dirbo daugiatautės mechaninės kolonos N. 9 kolektyvas. A. Nikiforovo vadovaujami atramų statytojai ir N. Tupenkos vadovaujami laidų montuotojai pirma laiko pasiekė Šiaulius. Šauniai dirbo elektromontuotojas Stasys Paulauskas, traktorininkas Vladimiras Anremanas, elektromontuotojas Ver. Vižla, inžinierius Uldis Švageris, meistras Anatolijus Makeje-

Ivairenybės

Kaip Paukščiai Randa Kelią

Kaip orientuojasi paukščiai? Kaip jie randa kelią į tas šalis, kur žiemoja? Ilgą laiką tai buvo mįslė. Bet štai ne taip seniai gauti nauji duomenys rodo, kad kelrodžiui paukščiams tarnauja saulė. Tai įrodė anglų zoologo D. Mėtjuzo ir vokiečių mokslininko G. Kramero tyrimai.

Buvo atliktas toks bandymas. Paukščius kelioms dienoms įleido į laboratorijos salę, kurioje saulę pakeitė stipri elektros lempa. Iš pradžių ji judėjo ta pačia orbita kaip ir saulė virš laboratorijos stogo, paskui gi jos judėjimo tvarka — "aušra" ir "nusileidimas" buvo pakeisti.

Po to, kai paukščiai priprato prie naujos "saulės" judėjimo tvarkos, juos išvežė toli už laboratorijos ribų ir paleido. Paukščiai nuskrido atgal, bet pasuko tokio geografinio punkto kryptimi, kur saulės judėjimo orbita ir laikas atitiko laboratorijos "saulės" priprastai tvarkai ir laikui.

vas, jauni elektros linijų tiesėjai Algis Venckus, Timofejus Aksimovas ir dešimtys kitų.

Dabar mechanizuota kolona Nr. 9 tiesia elektros liniją į Kauną.

Pabaltijoje Labiausiai Mechanizuotas

Kasdien į Vilnių iš įvairių šalies vietų bei užsienio ateina tūkstančiai laišku ir siuntinių. Anksčiau jie iš Vilniaus stoties buvo persiunčiami į sostinės centrinį paštą, o ten juos paskirstydavo į atskirus ryšių skyrius. Dabar laiška ir siuntiniai atlieka žymiai trumpesnį kelią. Juos išskirsto pačioje stotyje įsikūręs pašto pervežimo geležinkeliais skyrius.

Ši pašto įmonė sparčiai mechanizuojama. Čia yra pusiautomatinis siuntinių rūšiavimo įrenginys. Transporterių slenkančius siuntinius rūšiuoja vienas prie valdymo pulto dirbantis operatorius. Patalpose, kur skirstomas tarptautinis paštas, šiuo metu baigiamas įrengti siuntinių konvejeris. Jis pakeis iki šiol čia naudotus rankinius vežimėlius. Daugelyje skyriaus barų, pastatyti transporteriai ir liftai.

Dabar skyrius pagal mechanizavimo lygį užima pirmą vietą Pabaltijos ryšių įstaigų tarpe.

Suklaidinti paukščiai ieško namų netikru "adresu", kurį mechaniškai užfiksavo jų smegenys.

Panašių bandymų buvo atlikta ir daugiau. Aišku, tai dar nėra galutinis įrodymas. Pavyzdžiui, neaišku, kaip į saulę gali orientotis paukščiai, kertant ekvatorių. Tačiau reikia tikėti, kad tolesni bandymai išspręs šią mįslę.

Giminingumas Išaiškinamas Pagal Pirštų Atspaudus

Vieną 1944 metų rudens naktį Budapešte fašistai sučiupo pusantrų metų amžiaus mergaitės Žuzikos tėvus ir juos išgabeno. Mažąją mergaitę pasiglemžė likimas.

Baigėsi karas. Išlikę gyvi tėvai imasi ieškoti Žuzikos, bet niekur jos neranda. Ir štai po 14 metų jiems pristatoma beveik suaugusi jaunuolė. Kas gali įrodyti, kad tai jų dukterė? Jokių žymių, jokių daiktinių arba kitų įrodymų. O vis tik jie, pasirodo, yra. Šią paslaptį padėjo atskleisti Budapešto universiteto Teisminės medicinos institutas.

Kokiomis priemonėmis buvo nustatytas giminingumas? Pagal mergaitės ir tėvų pirštų atspaudus.

Daktiloskopija žinoma labai seniai. Prieš tūkstančius metų ją naudojo babiloniečiai, kinai. Molinės plokštelės su pirštų atspaudais, matyti, buvo ne kas kita, kaip senovės "asmens pažymėjimai". Daktiloskopija gali visiškai tiksliai nustatyti, kad šis žmogus yra kaip tik tas pats, kuris paliko pirštų atspaudus. Ji labai plačiai naudojama aiškinant nusikaltėlius ir t. t. Tačiau ar galima spręsti iš atspaudų apie žmonių giminingumą? Pasirodo, kad taip.

Naują daktiloskopijos taikymo sritį atrado minėto instituto vadovas prof. Šandoras Ekrešas. Mokslininkas 11 metų rinko tėvų ir jų vaikų pirštų atspaudus. Per tą laiką jis apvažinėjo visą Vengriją, ieškodamas pačiuose tolimiausiuose šalies kampeliuose šeimų, kuriose yra po 8-10 vaikų. Prof. Ekrešas surinko pačią didžiausią pasaulyje pirštų atspaudų kolekciją — marias keistų piešinių, susidedančių iš brūkšnių, raukšlių, taškelių, šakučių, kablelių... Šie ženklai sudaro nesuskaitomą daugybę įvairiausių kombinacijų. Nuo jų ir priklauso nepasikartojantis, kiekvieno žmogaus pirštams atskiras linijinis piešinys. Tačiau vengrų mokslininkas daktiloskopijoje nuėjo toliau — (Pabaiga ant 8 pusl.)

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:
Visur kitur metams \$4.50; pusel metų \$2.25
Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusel metų \$2.00

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada
Telefonas: EMPIRE 6-4358

VIS SU TA KONTROLE

Tarybų Sąjunga sutinka, kad būtų nutraukti nukliniai bandymai. Ji sako, kad dėl to nėra kliūčių visai. Bandymai atmosferoje negali būti paslėpti ir jokios kontrolės nereikia. Viskas, ko reikia, tai sutarti nedaryti bandymų. O kas liečia požeminius bandymus, tai jie juk nesudaro pavojaus, nes jie nepaskleidžia radioaktyvių kritulių. Bet Tarybų Sąjunga sutinka pasižadėti nedaryti ir požeminių bandymų ir bendrai ieškoti būdų susekti požeminiams bandymams.

Amerikiečiai ir britai nenori nei kalbėti apie susitarimą be kontrolės. Kam jiems ta kontrolė reikalinga, kuomet bandymai atmosferoje negali būti paslėpti? Ar nebuvo žinomi visi Tarybų Sąjungos bandymai, kokius tik ji atliko? Tuoj buvo sužinota net ir kokio dydžio bombos buvo eksploduotos. Jei ir nebuvo atspėta iki paskutinio kilogramo, tai juk nesvarbu.

Iš to viso darosi išvada, kad Jungtinės Valstijos ir Britanija siekia ne sulaukymo bandymų, o pratęsimo šaltojo karo. Tik atrodo, kad dabar jos netenka ginklo. Visuomenė susidarys aiškų vaizdą, kad Jungtinės Valstijos yra atsakingos dėl nesutarimo, kadangi jos ieško nežinia ko.

Kalbant apie pačią kontrolę, ji juk nesulaukytų nei vienos šalies nuo atnaujinimo bandymų, jeigu situacija priverstų prie to. Jos užduotis tiktai sekti ar nelaužoma sutartis. O jeigu ji būtų sudaryta tokiais pagrindais, kokius siūlo amerikiečiai, tai ji greičiau išprovokuotų nesupratimus, o ne pasitarautų taikai.

Beje, be Jungtinių Valstijų ir Britanijos, yra dar Francija, kuri turi nuklinius įrankius. Ji matyti nei negalvoja dalyvauti bent kokioje sutartyje. Jeigu Francija liks laisva tęsti bandymus, tai nėra ir prasmės kalbėti apie bent kokią sutartį nutraukti bandymus. Francija yra NATO narė ir ji gali daryti bandymus viso Vakarų bloko naudai.

VIS TAS KOMUNIZMAS

Prezidentas J. Kennedis, kalbėdamas su Izvestijų redaktorium A. T. Azubei, teigė, kad tarptautinis įsitampimas paeina iš to, jog Tarybų Sąjungos komunistai plečia komunizmą po visą pasaulį. Girdi, jeigu jie susilaikytų nuo savo skverbimosi, įsitampimas sumažėtų. Nieko, žinoma, naujo čia nėra. Tai sena kapitalistų maldelė. Stebėtina, kad prezidentas Kennedis nesigėdyjo taip kalbėti.

Su tuo komunizmu dabar terliojasi visi išnaudotojai ir politikieriai. Sustreikavo darbininkai, fabrikantas sako, kad juos sukurstė komunistai. Kiti tiesiog sako, kad tai Maskvos darbas. Atžagareiviai drasko unijas, grobiasi jų pinigus, už tai kalti komunistai. Šiuo tarpu United Steel Workers of America unija drasko Mine Mill uniją Kanadoje prisidengdama tuo komunizmu. Girdi, centre sėdi prokomunistai.

Kokie gi faktai? Kiekvienas dras žmogus gerai žino, kad darbininkai streikuoja tada, kai samdytojai priverčia juos atsiskaidyti patenkinti jų pagrįstus reikalavimus. Kas unijai vadovauja, visai nesvarbu. J. L. Lewis nėra komunistas, kaip ir W. Reutheris, bet jų vadovaujamos unijos turėjo daug ir didelių streikų. Kubos žmonės sukilo prieš Batisto režimą dėl to, kad tas režimas buvo įsipykęs. O reikia atsiminti, kad tenai militarinę bazę turi ne Tarybų Sąjunga, o Jungtinės Valstijos. Tenai buvo daug Jungtinių Valstijų kompanijų ir privatiškų biznierių, bet nebuvo nieko iš Tarybų Sąjungos. Tai kaip galima mesti bėdą Tarybų Sąjungai?

Tas pats ir kitur. Amerikiečių rasime visur. Jie aktyviai padeda vietiniams prispaudėjams. Ir tai žmonės sukyla ir verčia juos. Kovoja dažnai nuogomis rankomis. Nesenai Dominiko žmonės buvo pasimoję paimti galią į savo

Pasidairius Po Pasaulį

Jungtinėse Tautose sužlungo Vakarų frontas. Mažosios tautos pasidarė nusveriančia jėga. Tai parodo keletas balsavimų pastaruoju laiku.

Jungtinės Valstijos ir Britanija labai spardėsi, bet JT politinis komitetas 57 balsais prieš 42 susilaikiusių priėmė tarimą, kad Afrikoje nebūtų nuklinių ginklų, nei jų bandymų. Prieš nedrįso balsuoti nei viena, nors susilaikė labai daug.

Kita rezoliucija, sakanti, kad naudojimas nuklinių ginklų kare būtų kriminalinis nusikaltimas, gavo 60 balsų, o prieš balsavo 16 ir 25 susilaikė.

Jungtinės Tautos reikalauja, kad kolonijos būtų kaip galint greičiau paliuosotos.

Visais trimis klausimais tarimai buvo priimti prieš imperialistinių valstybių poziciją.

Kairo mieste tarėsi Tito, Nehru ir Nasseras, trys iš neutralių valstybių lyderių. Tito ir Nasseras nėra įtakingi pasaulio akyse, bet Nehru yra labai įtakingas ir atstovauja 400 milijonų gyventojų.

Jie vienu balsu ragina susitarti dėl Berlyno kaip galint greičiau.

Jungtinės Tautos taip išvėlė Konge, kad ir galo nesimato. O čia pinigų stoka. Sekretorius U Thant siūlo pardavinėti JT bonus. Jis nori sukelti bent \$200,000,000.

Konge randasi keliolika tūkstančių JT karių. Juos reikia užlaikyti. Be to, atsirado išvietintų vietinių gyventojų, kuriuos reikia šelpiti.

Jeigu JT būtų nukreipusios visas jėgas į išvaymą iš šalies svetimšalių maištinkų, kurie buvo susispietę Katangoj, tai centralinė vyriausybė būtų greitai susitvarkiusi. Bet JT jėgos išvėlė į vidutinę kovą. Jos žymiai atsakingos už Lumumbos vyriausybės sugriovimą, už JT sekretoriaus nužudymą.

Dominikos vyriausybė susigražino jaktą, kuria bėgo jaunasis Trujillo, bet abejojina, kad ji ras auksą, kurį buvo susikrovęs Trujillo. Matyti jis perkėlė auksą į orlaivį, kuriuomi jis dūmė į Paryžių.

Salyje sklido gandai, kad Trujillo buvo susikrovęs į jaktą \$90,000,000.

Dominikos žmonės nerims-

rankas. Tiesa, amerikiečiai suskubo užkirsti kelią diktatoriams Trujillams, bet jie taip pat nori išlaikyti kitą diktatorių. Gi Tarybų Sąjunga tenai neturi nieko. Tai kas gi kaltas už neramumus Dominikoj?

ta ir reikalauja, kad prezidentas Balaguer pasitrauktų ir atiduotų valdžią opozicijai. Žmonės sako, kad Balaguer bus toks pat diktatorius, kaip ir Trujillo buvo.

Švedija siūlo, kad būtų sudarytas nuklinių ginklų neturinčių šalių klubas, kuris stovėtų prieš nuklinių ginklų įvedimą į tą klubą savo jėgomis ar svetimųjų.

Šis pasiūlymas, tačiau, sutinkamas labai šalta ir jos kairiųjų. Norvegija, Švedijos kaimynė, abejoja, kad šis planas geras. Be abejonės, imperialistinės šalys, norinčios perkeiti nuklinius ginklus į Norvegiją ir kitas šalis, taip pat nepritaria.

Adenauero koalicinė vyriausybė pareikalavo, kad būtų nugriauta siena Berlyne ir NATO jėgoms pavesti nukliniai ginklai, kuriuos jos galėtų naudoti savo nuožiūra.

Tai jau kelintas Vakarines Vokietijos viešas reikalavimas duoti nuklinius ginklus.

Tai amerikiečiai galų gale sėkmingai apskriejo bezdžionę Enos apie Žemę. Ji padarė net du ratus ir sėkmingai buvo nuleista vandenyne.

Tiesa, buvo planuota apskrieti tris kartus, bet erdviniam laive kantai pradėjo kaisti, tad kelionė buvo sutrumpinta.

Dabar numatoma žmogų leisti jei ne pabaigoj šių metų, tai tuoj po naujų metų.

Suomijos prezidento Kekkoneno opozicionieriai buvo susimetę į vieną bloką ir pradėję vartyti kylį į valdžios aparatą. Net 5 partijų kės buvo sudariusios bendrą frontą su socialdemokratu Tanneru priešakyje.

Opozicijai nepatinka, kad Kekkoneno valdžia palaiko draugiškus santykius su Tarybų Sąjunga.

Kekkonenas paskelbė naujus rinkimus. Manoma, kad Suomijos žmonės per šiuos rinkimus tars savo žodį tiems opozicionieriam.

Filipinuose rinkimus laimėjo liberalai, kurie prezidentu išrinko Diosdado Macapagal.

Dešinieji su prezidentu Garcia kovojo labai atkakliai prieš opoziciją, bet neatsilaukė.

Kiek bus geresnis šis liberalas, tai dar sunku pasaky-

ti. Bet žmonės mano, kad nebus ir blogesnis.

Francijos darbininkai pademonstravo savo solidarumą. Visuotinas streikas buvo sulaukęs visokių judėjimų, uždaręs elektrą ir kitą aptarnavimą.

Darbininkai protestavo prieš vyriausybę, nenorinčią atšaldyti algas.

Vokietijos apsigynimo ministras Franz Josef Strauss, kalbėdamas Georgetown universitete, Jungtinėse Valstijose, reikalavo, kad NATO šalys apkarpytų savo suverenumą ir nekurias savo teises pavestų NATO komandai.

Vokiečiai veržiasi į Vakarų Europos dominaciją. Jie nori ne tik jos karines jėgas valdyti, bet ir kituose reikaluose diktuoti.

Britanijai išlaikymas kelių divizijų Vakarų Vokietijoje į metus atsieina virš \$180,000,000. Amerikai virš \$600,000,000.

Amerikiečių ir britų karių buvimas Vakarinėje Vokietijoje yra gana pelningas dalykas vokiečiams. Jie išleidžia tenai daug pinigų.

Ruperto Žemė

Anglijos karalius Jurgis IV savo pusbroliui princui Rupertui padovanojo tris Kanados vakarines provincijas — Britiš Kolumbiją, Albertą ir Saskačevaną. Princas su savo giminėmis ir draugais atvykdavo pamedžioti, žuvauti ir kitokių išdaigų daryti. Kokį laiką pasitranke, grįždavo į Angliją.

Minėtos provincijos buvo princo nuosavybė, kaip atskira valstybėlė.

Kanados provincijoms jungiantis į federaciją, reikėjo sutvarkyti ir minėtas provincijas. Valdžiai pasiderėjus, princas sutiko parduoti už tris milijonus dolerių. Reikia atminti, kad tada užmokėta gana aukšta kaina.

Dar nuo princo laikų kai kuriose iš tų provincijų tebeveikia vienas kvailas įstatymas, draudžias ant vienos virvės padžiauti vyriškas ir moteriškas kelnės.

Monarchijos patriotai spaudoj rašydami ir dabar tas provincijas pavadina Rupertu žeme. Tai buvo laikai, kai karaliai savo giminaičiams dovanai dalino didelius žemės bei miškų plotus.

J. Čeponis

SANTO DOMINGO. — Dominikos Liaudies Socialistinė Partija kaltina amerikiečius už norą įtvirtinti naują diktatorių Dominikoje asmenyje prezidento Balaguer.

Pastabos

Keli desėtkal Jungtinių Valstijų piliečių, vietoj statyti slėptuves nuo radioaktyvių kritulių, siūncia tuos pinigus Jungtinėms Tautoms.

Jie sako, kad Jungtinės Tautos yra geresnė apsauga, negu slėptuvės rūsyje ar darže.

Reikia pasakyti, kad jie teisingai supranta.

★

Beje, aukos Kanados Tautos Kongresui ar kuriam kitam judėjimui prieš nuklinius ginklus, už taiką, taip pat yra geresnis investimentas, negu statymas slėptuvių.

Jeigu kils karas, tai ir gyvam išlikus nebus malonu gyventi po tokio karo.

★

Mes, lietuviai, galime stiprinti kovą prieš nuklinį karą paremdami savo laikraštį Liaudies Balsą, per kurį kalba taikos gynėjai.

Liaudies Balsas Kanados lietuvių tarpe yra balsas už taiką, prieš nuklinį karą.

Kadangi dabar eina jo vėjus, tai geriausia proga kiekvienam taikos mylėtojui prisidėti su savo šėru sutvirtinimui taikos reikalui.

★

Liberalai, sužinia ar ne, bet jie stengiasi nukreipti žmonių atydą nuo pagrindinių Ontarijos žmonių reikalų.

Tuo tarpu, kai šimtai tūkstančių darbininkų neturi darbo, jie pasirinko gemblorius.

Rodos, kad gembleriai ims ir suės Ontariją.

★

Gembleriai ir kitoki raketieriai šioj tvarkoj vis labiau įsigali, bet darbininkų reikalai vistiek yra svarbesni.

Artinasi žiema, daugelio bedarbių apdrauda baigiasi, o liberalai pradėjo triukšmą, kodėl valdžia nesigriebia desperatiškų žygių prieš gemblorius.

★

Plienų darbininkų unijos lyderiai, su pagalba Kanados Darbininkų Kongreso prezidento Jodoin, būtinai užsispyrė sudraskyti nikelio kasėjų uniją.

Bus išleista šimtai tūkstančių dolerių.

Tie ponai irgi pamiršta neorganizuotus darbininkus ir bedarbius.

Nesimato jų nei kovoje prieš karą.

Tai jums darbininkų lyderiai.

J. Y.

Daina žodžiams

Jonas Graičiūnas

Visokių žodžių, žemėje gema,
Bet tu, žmogau, tik gražiausius vartok:
Nuo pirmojo kreipinio "mama"
Lig kosminio laivo "Vostok"!

O geras žodi, užgimes pasauli,
Su meile žmogui ištartas,
Dažnai tu sieloj uždegi saulę,
Iš mirusių prikeli kartais!

O klaičius nežmoniški žodžiai, —
Tegul joks vaikas jų tart nesimoko!
Jūs širdį kaip peiliai skrodžiat,
Neprikeliat, — užmušat žmogų!

Visur turi būti žmonės laimingi —
Antarkčio speiguos ar kaitroj Sacharos.
Iš kelio traukitės, žodžiai siaubingi:
"Kolonijos", "pančiai", "vergai" ir "karas!"

Balti, juodi ir geltoni poetai,
Tegul jūsų žodžių širdies daina
Valingai rimuoja visai planetai:
"Vergai, vergvaldžių ir karų — gana!"

Aš trokštu, kad laisvę žmogus dainuotų
Ir tiestų į žmogų draugystės ranka,
Kad viso pasaulio dainos rimuotų
Gražių gražiausią žodį "Taika"!

Ką Kiti Rašo

"Bauginantis atsakymas"

Klausinėjant Čikagoje vidurinės mokyklos 20 mokinių, kaip jie žiūri į Berlyno situaciją, viena iš 20 pareiškė, kad geriau "pasiduoti komunizmui", negu žūti dėl kur tai kieno nors pusės miesto.

J. J. Smith, "Chicago Daily News" kolumnistas, palaiškė tai "Gabios mokinės bauginančiu atsakymu". Bet dabar į jo raštą atsiliepė visa eilė kitų, palaikančių mokinės pusę.

William F. Olin rašo, jog jis daugiau rūpinasi tai 19, kurie patinka Smithui, negu šiaj viena mokine, kuri parodė blaivo senso, gero supratimo. Jis sako, yra ir daugiau taip manančių, bet kiti bijosi susilaukti nemalono: Jis taipgi sako:

"Taigi, daugiau jėgos tau, manoji talkininkė. Spėju, jog reikalui esant būsite pirmoji atiduoti gyvastį už principus".

Lorraine Greenhouse rašo, kad Smitho norus pildant reiktų diktuoti visiems mokiniams, kaip jie turi protauti, o tai būtų "smegenų plovimas".

George Quix rašo, kad pats klausimas: "Ar jūs geriau pasirinktute mirtį, negu būti komunistu", yra netikėtas. Viena, Berlyno klausimas nėra toks. Galima ir nemirti ir nevirsti komunistais. Galima taikiu būdu tai išspręsti.

Antra, geriau mirti, negu būti komunistu, yra nepro-

tinga, nes mirus jau nieko negalėsi daryti, o gyvendamas gali dar kovoti prieš saunepatinkamas idėjas ar santvarkas.

Ištikro, statymas klausimo: "Ar mirtis ar komunizmas geriau" yra klasta.

Jei pakarinis Berlynas ir tektų Demokratinei Vokietijos Respublikai, dar nereikia, kad Amerikoj ar ir Vokietijoj visi tam priešingi turėtų tapti komunistais ar mirti.

Antra, pats premjeras N. Čruščiovas skelbia taikų sambūvį kapitalistinės ir socialistinės santvarkų. Sakomunistinės santvarkos dar nėra ir Tarybų Sąjungoje.

Trečia, ir Čruščiovas skelbia, jog komunistai nelaiko neišvengiamu valdžios spēka nuvertimą. Jis sako, tatau brangiai žmonijai atsieina, o socialistinę santvarką galima ir taikiu būdu įvykdyti.

Kam tat statyti tokį klatingą klausimą dėl Berlyno?

Tas gal reikalinga psichologiniam žmonių paruošimui pateisinti karą dėl Berlyno, jei karas kiltų. Nors ir atsakingi ir apdairūs JAV politikai pripažįsta, kad TSRS nenori karo, bet jie bijo, kad gali kilti iš kieno nors klaidos, arba kokio nors keršto nesuvaldančio militaristo provokacijos.

Įdomu, kad daugelis žmonių nesiduoda klatingai propagandai.

Ir aršiausį komunizmo

priešai gudriau padarytų stengdamiesi išlikti gyvais ir kovoti už savo idėjas, negu mirti dėlto, kad kancleris Adenaueris ir jo režimas, kuriame yra buvusių hitlerininkų, galėtų valdyti pusę Berlyno.

— Vilnis

—

Baubas ir maska

O šiais laikais visur mėgiamiausia tema yra komunizmas ir komunistai. Jie su randami ir ten, kur jų beveik nėra. Komunizmas pasidarė labai patogi maska visiems reakcionieriams. Išgąsdink žmogų komunizmu ir iš jo smegenų turėsi gražios košės.

Taip šiandien ir daroma. Iš Birch sosaids reakciniai padūkėliai su savo komunizmo baubu Amerikoje jau daug silpnos valios žmonių yra privedę prie desperacijos. Jie jau net mokyklas siūlo statyti po žeme apsaugojimui nuo komunizmo pavojaus!

— Bimba

—

Gera prezidento kalba

Tai, ką prezidentas Kenedis pasakė savo kalboje lapkričio 18 d. Hollywoodo Paladiume (Los Angeles mieste), privalo gerai įsidėmėti kiekvienas doras pilietis.

Prezidentas pasmerkė amerikinius fašistus, keliančius galvą ypatingai vakarinėse valstijose.

Be įvardijimo jis smerkė John Birch Society, Minute-men ir kitas fašistų-reakcionierių organizacijas, kurios ardo šalį iš vidaus, kurios suorganizuotos tam, kad pakidėtų fašizmui mūsų krašte įsigalėti!

Mes visuomet sakėme, kad didžiausias vidujinis Amerikai pavojus glūdi fašizme.

Visokie tamsybės elementai, remiami didžiulių korporacijų, šiandien knisiasi po Amerikos demokratijos pagrindais, stengdamiesi juos parausti, sunaikinti, kad visas pastatas subyrėtų, kad fašizmas šalyje įsigalėtų.

— R. Mizara

—

"Per lavonus į valdžią"

Tūlas Vac. Švendrys labai susirūpinęs, kad jo šefo Grigaičio "dienos jau suskaitytos".

Per 20 metų Grigaitis (iš klerikalų malonės) varteliojos ALT'e kaip inkstas taukuose, Jokio pavojaus, jokio konkurento nebuvo, kol "prieš 10 metų neatbėgo čia (per beržyną į Berlyną) Stays Barzdukas.

Barzdukas, kaip Barzdukas. Su juom Grigaitis gal būtų apsidirbęs. Bet anas į "bendruomenę" talkon pasikvietė buvusį smetoninį pulkininką ir karo lauko teismo

ŠYPSENOS

Pažangus tinginys

Vienas studentas, pravaikštininkas ir tinginys, antrą kartą laikė egzaminus pas įžymųjį vokiečių fiziką Rentgeną.

— Kas jums skaitė paskaitas? — paklausė mokalininkas, matydamas, kad studentas vėl atėjo egzaminui nepasiruošęs.

Studentas paminėjo kelias pavardes.

Rentgenas patenkinamai linktelėjo galva:

— Štai matote, šiandien jūsų reikalai žymiai geresni, negu praėjusį sykį. Jūs netgi žinote pavardes profesorų, kurių paskaitas turėjote išklausti.

—

Oratorius ir vagis

Kartą vagis apvogė garsųjį sehovės Atėnų oratorių Demosteną.

— Kam tu tai padarei? — paklausė jį Demostenas.

Vagis suglumęs aiškinosi: — Aš nežinojau, kad tai tavo.

Į tai Demostenas atsakė: — Bet tu gerai žinojai, kad tai ir ne tavo!

Kiauros alkūnės

Prasitrynė Lomonosovo švarko alkūnės. Atsitiko taip, kad tuo metu jį sutiko išdidus rūmų tarnautojas, caro pataikūnas, žvilgsniu parodęs kiauras alkūnes, jis kandžiai paklausė:

— Klausyk, tur būt, iš ten mokslas lenda?

Lomonosovas negalvodamas atšovė:

— Ne, pone! Kvailybė į ten žiūri.

pirmininką Vladą Braziulevičių.

Dabar jiedu (Barzdukas ir Braziulevičius), girdi, "kovoja su malūnais ir per lavonus veržiasi į valdžią". Tai yra, į šimutiniai grigaitinį ALT'ą.

Nežinia, ar p. Švendrys, sąryšyje su Braziulevičiumi, pavartojo žodį "lavonas" tiksliai ar ne, bet...

Ant mano stalo fotokopija raporto, kurį įteikė prokurorui Braziulevičiaus pirminkaujamo teisimo sekretorius. Čia jau tikrai atsiduoda lavonais! Lavonais nekalta Suvalkijos valstiečių:

"Pranešu, kad kaliniams: Petrauskui Alfonsui, Šarkauskui Petru, Prataševičiui Broniui ir Narkevičiui Kaziui mirties bausmė įvykdyta šių metų (1936) gegužės 23 dieną".

— L. Jonikas

Jeį įvyktų Karas

N. AUKSTUOLIS

Iš seno veikė tam tikra taisyklė, kad jeigu žmogus sėdi šiltesnėj vietoj, tai jis daugiausia saugo tą vietelę. Jei jis ir pritaria kokiai idėjai, tai jo nematysi viešoj veikloj. Jam reikia saugotis, kad jo neįtarytų, kad nereiktų nukentėti. Priešakyje turėjo eiti vis tie paprasti žmonės, nors ir jiems niekas ne užtikrino jokio saugumo. Jie ėjo ir kovojo, nors dažnai ne tik darbo neteko, bet ir už grolių teko pabūti.

Dabar, kada vis dažniau kalbama apie atominį karą, padėtis labai keičiasi. Nes, atsitikime karo, nukentės daugiau tie, kurie daugiau turi. Atominiam kare nebus galima išsaugoti nei šiltų vietų, nei sukauptų turtų.

Įsivaizduokime, kad ant Toronto ar Montrealo eksplodavo atominė, o gal net nuklinė, bomba. Ji sugriovė fabrikus, bankus, didžiausius viešbučius, raštinių pastatus. Vienu momentu padarė galą ir korporacijoms, ir apdraudus kompanijoms ir t. t. Išliko gal tik pakraščiuose maži nameliai. Tai kas, kad tas viskas buvo apdrausta. Nebėra apdraudus kompanijų. Nebėra kam atstatyti sunaikintą turtą. Kur tik nepažvelgsi, vis griuvėsiai, vis lavonai.

Vienas atominis mokslininkas, Dr. Norman Z. Alcock, aną dieną pasakė, kad jis neketina statyti slėptuvės, kadangi jis mano, jog jo vaikai negalėtų gyventi po atominio karo, nors jie ir išliktų gyvi. Jie negalėtų pakelti tokio gyvenimo. Viskas būtų sugriauta, visur pūvančių lavonų smarvė, ligos ir visoki invalidai. O čia nei ligoninių, nei slaugių. Nebūtų kam net užmuštuosius palaidoti.

Atsitikime nuklinio karo, daugiausia nukentėtų tie, kurie daugiau turi, kurie lengviau gyvena. Jie daugiau neįtektų, jiems būtų sunkiau pakelti tuos vargus, kurie atėitų su karu. Paprastas žmogus, užsigrūdinęs gyvenimo sunkenybėse, lengviau nugalėtų tuos baisumus.

Labai klaidingai įsivaizduoja, kad užtenka tik pasistatyti slėptuves nuo radioaktyvių kritulių. Viena, arti eksplozijos ir tos slėptuvės nieko nepadėtų. Kita, ir išėjus nebūtų gyvenimo. Taipgi nereikia įsivaizduoti, kad viena bomba būtų viskas. Jeigu žmonija prisileistų prie karo, tai jis būtų pasiūčiausias karas. Gal jis būtų trumpas, bet jis padarytų negir-

dėtus nuostolius, kol jėgos išsisemtų abiejose pusėse.

Kova prieš karą turi apeiti visiems. Nes karas grumojai lygiai visiems. Joks turas ar šilta vieta neapsaugos.

Malonu matyti, kad daugelis ir iš profesionalų kelia balsą. Daugelis mokslininkų jau viešai per spaudą pasisakė. Atsiranda ir dvasiškių, kurie pradeda rūpintis taikos išsaugojimu. Bet dar neužtektinai. Neužtektinai prieš karą kalba ir unijų lyderiai. O katalikų dvasiškijos ir jos vadovaujama organizacijų visai nesimato. Lai jie nemano, kad juos apsaugos koks nors dievas. Nu' linės bombos neišskirs nei bažnyčių, nei klebonijų.

Yra žmonių, kurie kelia klausimą, kaip būtų geriau: komunizmas ar mirtis. Tai labai klaidinantis klausimas. Taika nereiškia nei komunizmo, nei mirties. O kas gali užtikrinti, kad po nuklinio karo komunizmo nebebus? Greičiausia kapitalizmo ne-

Adenaueras ieško Naujų Priekabių, Bet Nevyksta

Max Reich

BERLYNAS. — Sugrįžus Trečiojo Reicho aprėdalmas į Adenauero Vokietiją, kyla klausimas: "Kaip tai, kad dar nėra Reichstago gaisro?"

Sudeginimas reichstago — Vokietijos parlamento — vasario 27 dieną 1933 metais, keturios savaitės po Hitlerio užėmimo galios, kaip naciai aiškino, buvęs komunistų darbas, bet tikrumoje buvo tai padaryta tikslu "įrodyti", koks didelis "komunizmo pavojus" ir tokiu būdu pateisinti jų persekiojimą, teroristines priemones, kad apsaugojus Vokietiją ir visą pasaulį nuo "komunistų konspiracijos".

Bet pralaimėtų karų specialistai buvo gremėzdiški. Viešame teisme kaltinamas Jurgis Dimitrovas virto kaltintoju ir įrodė pasauliui, kaip naciai patys uždegė reichstagą kaip preliudą į uždegimą viso pasaulio.

Pradžioje savaitę, Adenauero valstybė, atsiderusi politiniuose sunkumuose, uždegė mažą savo gaisrą, kad "įrodžius" dar sykį komunizmo pavojų.

Yra tvirtas įsitikinimas, kad tai tik vienas iš serijos "demonstracijų", kad "įro-

bebus, jeigu dar kas nors bus.

Nekurie sako, kad taika ir nusiginklavimas būtų baisus ekonominis sukrėtimas kapitalistiniam pasauliui. Tai irgi keistas aiškinimas. Jeigu galima gaminti raketas ir nuklines bombas, tai kodėl negalima gaminti traktorių ir kitų mašinų ir siųsti į tas šalis, kurios jų neturi? Jei kiltų karas, didesnis sukrėtimas būtų, negu bent koks atoslūgis einant prie nusiginklavimo. Šiandien karas nebeįpakeis ekonomijos.

Yra tokių, kurie mano, kad palaikymas tokio įsitępimo gelbsti ekonomijai. Faktinai, jis gelbsti ne ekonomijai, bet tam tikroms korporacijoms, kiptalistams. Jie kraunasi pelnus. Bet jeigu įvyktų nesupratimas ir kiltų dėl to karas, visi jų pelnai kartu su jais pavirstų atomais.

Atėjo laikas, kad visiems, nežiūrint kokiai klasei žmonės priklausytų, pradėti rimtai galvoti apie tai, kaip apsaugoti taiką, kaip pasiekti nusiginklavimo. Tai klausimas, kurio neišsprendus žmonijai nebus ramybės, visuomet virš galvų kabos susinaikinimo pavojus.

Dirbtinis Kraujas

B. Rozenas

Chemijos mokslų kandidatas

Po įtempto darbo 1953 metais mokslininkas sunkiai susirgo. Žinomas leningradietis chemikas, Mosklų akademijos narys - korespondentas S. Ušakovas, tarybinės plastmasių pramonės pradininkas, trejeto mokslinio tyrimo institutų organizatorius, beveik pusę savo gyvenimo paskyręs naujoms cheminėms medžiagoms - polimerams, įveiktas ligos, gulėjo lovoje.

Gydytojai jam skyrė vaistus, kurie buvo ne kas kita, kaip dangelis cheminių preparatų. Mokslininkas juos klusniai vartojo. Daugelį dienų prirakintas prie patalo, S. Ušakovas atkreipė dėmesį, kad dauguma vaistų pradeda gydančiai veikti tik palyginti gana ilgai išbuvę organizme.

Be to, paprastai jie greit pašalinami iš mūsų kūno. Todėl ligoniui ir būtina taip dažnai priiminėti vaistus. Pavyzdžiui, norint, kad organizme atsirastų reikiama streptomicino arba penicilino koncentracija, reikia juos duoti ligoniui mažais kiekiais kas keturias valandas. Tai,

Bonnos apsigynimo ministru Straussu.

Kuomet Danijos korespondentas nurodė Straussui, kad areštavimas antinaciškų partizanų, kaip Vracaricas, gali duoti nepageidaujamus rezultatus Danijos - Vakarų Vokietijos paktui, Straussas atkirto taip grubiai, kaip ir Hitleris: "Sutartis nėra Danijos davana Vokietijai".

Judėjimas nordų šalyse prieš Vakarų Vokietijos partangas apžiūti juos pasidarė toks tvirtas, kad vyriausybės turėjo skaitytis su juo.

Spauda Danijoje ir Norvegijoje nekalba apie "komunizmo pavojų Vakariniam Berlyniui", o apie tai, kad Vakarų vyriausybės turi pasiliuosuoti nuo įtakos piktos Vakarų Vokietijos politikos ir reikalauti iš Vakarų Vokietijos realistinio atsinešimo.

Tokie sentimentai viešai reiškiami Danijos ir Norvegijos parlamentuose, kur vyriausybių spoksmai pabrėžia reikalą pripažinti Oderio-Neisos rubežių ir VDR ir sudaryti laisvą nuo atominių ginklų zoną centralinėje Europoje.

Kitu visuomenės baimės Vakarų Vokietijos galios augimo ženklu yra Norvegijos užsienio reikalų ministro kelionė į Sovietų Sąjungą, ne Maskvos kvietimu, o jo paties iniciatyva.

ką pastebėjo mokslininkas, vertė jį susimąstyti.

Pastaruoju metu džiūva sėkmingai gydoma preparatu "PASK". Ligoniui būtina suvartoti jo nemažiau kaip dvidešimt gramų per parą, o per visą gydymo kursą — beveik kilogramus.

Kaip padaryti, kad gydančieji preparatai neturėtų to trūkumo? Nemaža naktų ir dienų galvojo mokslininkas.

Antrojo pasaulinio karo pradžioje Vokietijoje iš kai kurių polimerų buvo pagamintas kraujo pakaitalas. Po karo tarybiniai chemikai, bendradarbiaudami su gydytojais, sukūrė puikų tėvyninį preparatą "PVP", pakeičiantį donorų kraują. Dabar jau kiekvienoje operacinėje stovi paruoštos ampulės su sintetiniu kraujo pakaitalu. Pasirodė, kad polimerai — kraujo pakaitalai — tai ne vien tik medžiagos, nebekenkiančios organizmui, bet jie padeda susidaryti ir naujiems kraujo kūneliams.

Jeigu polimerai, papildydami kraują, gali ilgai likti mūsų kūne, tai, gal būt, verta pamėginti sujungti juos su kitais vaistais, — galvojo S. Ušakovas. — Ir jie taps kitų gydančių preparatų "laikytojais" ir "palydovais".

Tada iš karto pakils vaistų vertė, gydymas taps paprastesnis ir efektingesnis.

Norint įkūnyti tą idėją, iš esmės atveriančią naują erą cheminių gydančiųjų preparatų naudojimo srityje, reikėjo išspręsti du uždavinius. Pirma — reikėjo rasti tokius polimerus, kurie patikimai jungtųsi su vaistais, nepablogindami jų veiksmingumo. Antra — patikrinti, ar sąveikoje su polimerais visiškai neišnyks gydančiosios tokių preparatų savybės.

Atsakyti į tai galėjo tik eksperimentai. Todėl jie ir buvo atlikti vadovaujant S. Ušakovui bei kitiems Leningrado mokslininkams. Platūs tyrinėjimai buvo apvainikuoti sėkme. Buvo susintetinti nauji ypatingos struktūros kraujo pakaitalai, kurie galėjo "nešti" su savim ir įvairius vaistus.

Jau pavyko gauti eilę gydančių polimerų, puikiai veikiančių prieš infarktą, tuberkuliozę ir sklerozę. Infarktas ir tromboflebitas gydomi naudojant ypatingus preparatus — antilipolipolius, sulaukiančius kraujo krešėjimą. Tie vaistai, tik tada bus veiksmingi, jeigu į ligonio organizmą pateks tiksliai griežtai reguliuojama

Kaip Eina LB Vajus

Praeita savaitė buvo tikrai brandi su vajaus veiklos rezultatais. Laikė savaitės gauta šešios naujos prenumeratos, apie pora šimtų atnaujinta ir sukelta \$1,220.25 aukų. Šių rezultatų atsiėmimui puikiausiai pasirodė Liaudies Balso rėmėjai torontiečių ruoštame savaitrašio paramai metiniame parengime. Čia susibūrė ir negalėjusieji dalyvauti parengime Liaudies Balso rėmėjai suaukojo \$914.00.

Vajininkų eilė padidėjo net devynių vietovių vajininkais, kaip tai, Londono, Atikokano, Courtlando, Waterburio, Baltimorės, Scrantono, Natalo, Great Necko vajininkais. Pirmiau atsiliepusieji Hamiltono, Port Arthuro, Montrealo, San Francisco, Miami, Chicagos, Detroito, ir Radway vajininkai gražiai papildė vajaus veiklos rezultatus.

Toronto vajininkai ir rėmėjai ne tik didžiausią suolį padarė su parama savaitrašio, bet ir vietos vajininkai ryžtingai lenktyniuodami jau baigia prenumeratų atnaujinimą Toronte. Čia vajininkų priešakyje garbingai laikosi J. Valūnas su 552 punktais ir J. Valaitis su 484 punktais. Kiti vajininkai jau pasitraukė iš lenktynių, bet nenustoja darbavęsi remdami du pirmuosius vajininkus.

Jungtinėse Valstijose Liaudies Balso rėmėjai tikrai pavyzdingai darbuojasi ir remia Liaudies Balsą. Aukomis jie savo uždavinį garbingai išpildo, tik su naujomis prenumeratomis šiemet kiek atsiliekama.

Tarprajoninėse lenktynėse šiuo tarpu užėmė pirmą vietą antras rajonas. Ar jis pajėgs išsilaukiyti pirmą vietą iki laimėjimo čempionatui klausimas, kuris laukia atsakymo.

Iki gruodžio 4 d. vidurdienio iš rajonų gauta sekančiai:

mas preparato kiekis ir nuolatos bus kontroliuojamas kraujas.

Kai tiksliai antikoaguliantų molekulė prisijungia milžinišką vieno ar kito polimero molekulę, labai pailgėja to vaisto veikimo laikas. Ligoniniui jį reikės priiminti tik kartą per dvi-tris savaites. Nauji polimeriniai vaistai labai pasitarnaus profilaktikai, norint užbėgti ligai už akių, ir gydymui po operacijų, kai būtina bet kokiomis priemonėmis reikia išvengti galimo kraujo krešėjimo.

Artėjant senatvei, žmoneis išsivysto kraujo indų sklerozė. Ant arterijų sienelės (Pabaiga ant 11 pusl.)

Iš pirmo rajono 5 naujos prenumeratos ir \$434.75 aukų.

Iš antro rajono 15 naujų prenumeratų ir \$1,345.10 aukų.

Iš trečio rajono \$205.00 aukų, kurių \$153.00 suaukojo Port Arthuro apylinkės draugai.

Iš ketvirtą rajono 1 nauja prenumerata ir \$35.50 aukų.

Iš JAV 4 naujos prenumeratos ir \$600.25 aukų.

Bendrai laike šio vajaus jau gauta 25 naujos prenumeratos ir \$2,620.35 aukų.

Vajininkai dabar išsirikia ir turi punktų sekančiai:

Toronto vajininkai	2,614
Montrealo vajininkai	1,158
Hamiltono vajininkai	411
Port Arthur vaj.	398
Chicagos vaj.	357
Londono vaj.	236
Brooklyno vaj.	222
Windsoro vaj.	202
Courtlando vaj.	131
Lawrence vaj.	125
Detroito vaj.	112
St. Peterburgo vaj.	100
Worcesterio vaj.	84
Waterburio vaj.	78
San Leandro vaj.	69

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

Torontiečių ruoštame LB metiniame parengime savaitrašio paramai paaukojo:

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Toronto kuopa \$75.00;

P. S. Pajuodžiai ir Rėmėjas X po \$50.00;

Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos pirma kuopa \$30.00;

Toronto Lietuvių Moterų Klubas, Ch. Morkūnas, A. A. Petroniai, Kanados Komunistų Partijos Lietuvių klubas ir K. F. Kilikevičiai po \$25.00;

Nuo Gerų Draugų \$24.00.

S. Karvelis, P. Gutauskas, J. R. K., J. N. Berškiai, K. Pempė ir P. M. Daugėlai po \$20.00;

F. P. Morkunai \$16.00;

J. A. Ylai, G. E. Račiai, Z. B. Janauskai, J. Valūnas, Pt. A. Pajuodžiai, J. Žiulys po \$15.00;

S. Sasnauskai, P. Pleskus, F. E. Laurusevičiai, A. A. Gužauskai, J. S. Kevėžai, P. Karpavičiai, J. Vertelka, P. Purai, Vėjelis, F. Jančiai, J. Aršauskas, A. and M. J. Rožukas, V. Kilikevičiūtė, A. Galinaitis, S. A. Poškai, P. Kunca, A. Daukantai, J. Naujokaitis, S. Kuisiai, J. J. Sinkunai ir V. Vitkus po \$10.00;

W. Strazevičius \$8.00; K. Doveika \$6.00;

San Francisco vaj. 35
Miami vaj. 60
Red Lake vaj. 60
Rochesterio vaj. 54
Clevelando vaj. 50
Great Necko vaj. 50
Winnipegso vaj. 48
Atikokano vaj. 44
Rodney vaj. 42
Radway vaj. 42
Renabie vaj. 41
Norwoodo vaj. 41
Lethbridge vaj. 37
Philadelphijos vaj. 36
Baltimoro vaj. 30
Scrantono vaj. 21
Natalo vaj. 12

Ir keletas kitų vietovių vajininkai, turintieji po mažiau kaip 30 punktų, kurių skaičius laike praeitos savaitės nepasikeitė čia neminimi.

Švenčių Proga Sveikinimai

Praeityje švenčių laikotarpiu Liaudies Balso tilpo daug viešų sveikinimų ir linkėjimų Kalėdų ir Naujų Metų proga. Liaudies Balsas ir šiais metais laukia jų kuo daugiau. Tai gražus visuomeninio pobūdžio dalykėlis. Prašome paskubėti su jų prisijuntimu ar pridavimu. Už paskelbimą atskiruose rėmeliuose kaina \$3.00 ir daugiau, sulig užimamos vietos. Prašome šiam reikalui skirti bent po \$5.00.

K. Kilikevičius

J. M. Linertai, A. R. Antanavičiai, V. Bulzgiai, T. Rimdžiai, A. Juozaičiai, P. Stukai, S. Kaptainis, M. Paužienė, P. Mockaitis, Sena Onutė, P. K. Petručiai, A. Povilaitis, A. Berškiai, F. Bačiūlis, P. Kuraičiai, R. Gilevičius, Ch. Endriukaitis, A. Mažeikai ir J. Leskevičius po \$5.00;

V. Dudonienė ir M. Liugai po \$2.00 ir Nežinomas \$1.00. Viso suaukojo \$914.

M. Buzunienė, Islington, Ont., pridavė atnaujintą prenumeratų ir reikšdama padėką jos brolio W. Marcinkaus laidotuvėse dalyvavusiems, bei reikšusiems užuojautą, pridavė nuo savės \$5.00 ir nuo M. Marcinkienės \$1.00 aukų.

J. Bublevsky, Dearborn, Mich., užsirašė LB ir paaukojo 50 c.

P. Bečis, Great Neck, N. Y., prisijuntė nuo ALLD 2-ros Apskrities Komiteto \$25.00 aukų.

M. Gudas, Verdun, Que., prisijuntė atnaujintą prenumeratų ir paaukojo \$4.00.

J. Urabanavičius, Verdun, Que., prisijuntė atnaujintą prenumeratų, kurių tarpe dvi atnaujintos į Lietuvą P. Kazlauskos ir Kupiškėno, taipgi \$33.50 surinktų aukų. Aukojo: F. S. \$10.00; J. Mačiulaitis ir K. Zvirblis po \$6.00; Kupiškėnas \$5.50; K.

Giedraitis, P. Kazlauskas ir E. Panzer po \$2.00.
J. Legas, Port Arthur, Ont., dviejuose laiškuose prisijuntė kelioliką atnaujintų prenumeratų, kurių tarpe keturias atnaujintas į Lietuvą W. Kurilos, J. Lego ir A. Pilkio, ir dar \$35.00 surinktų aukų. Aukojo: J. Sklenys, \$16.00; W. Kurila \$10.00; P. Jankaitis \$5.00; K. Rudinskas \$3.00 ir S. Venckevičius \$1.00.
Jos. Deltuva, Baltimore, Md., atsinaujino sau ir į Lietuvą prenumeratas ir paaukojo \$11.00.

V. Sutkienė, San Francisco, Cal., atsinaujino prenumeratą, paaukojo 50 c. ir prisijuntė nuo ALLD 153 kuo po \$25.00 apkę.

S. Ilakis, Toronto, atsinaujino sau ir Lietuvon prenumeratą ir paaukojo \$5.00.

J. A. Dambrauskas, Springfield Ohio, atsiliepdamas į LB vajaus laišką prisijuntė \$2.00 aukų.

C. Genys, Scranton, Pa., atsinaujino sau ir į Skotiją prenumeratą ir paaukojo \$6.50.

P. Kisieliene, Montreal, prisijuntė keletą atnaujintų prenumeratų, kurių tarpe vieną M. Tamašauskienės atnaujintą į Lietuvą, ir \$18.50 surinktų aukų. Aukojo: M. Tamašauskienė \$6.50; G. Sarskis ir K. Martinkus po \$5.00 ir J. Grebliauskas \$2.00.

P. Gavenas, Courtland, Ont., prisijuntė dešimt atnaujintų prenumeratų, kurių tarpe vieną B. Tamašausko atnaujintą į Lietuvą ir \$33.50 surinktų aukų. Aukojo: F. B. Kelly \$16.00; P. Gavenas \$10.00; Skaitytojas \$2.50; Farmerys \$2.00; Rėmėjas ir Simpatikas po \$1.00.
A. Plečkaitis, Radway, Alta., prisijuntė naują prenumeratą.

V. W. Smith, Atikokan, Ont., prisijuntė atnaujintų prenumeratų, kurių tarpe keturias jo atnaujintas į Lietuvą ir nuo savės ir T. Daukšo po \$5.00 aukų.

J. F. Dikus, Kenosha, Wis., atsiliepdamas į vajaus laišką, prisijuntė \$2.00 aukų.

J. Cepeliauskas, Natal, B. C., prisijuntė atnaujintą prenumeratų ir nuo savės ir A. Jakstis po \$1.00 aukų.

P. Karpavičius, Toronto, pridavė atnaujintą prenumeratų, atnaujino vieną į Lietuvą ir nuo savės \$1.50 ir Ch. Kaminsko \$1.00 aukų.

P. K. Petručiai, Detroit, Mich., lankėsi LB raštinėje ir atsinaujino sau ir Lietuvon prenumeratą.

J. Valūnas, Toronto, pridavė kelioliką atnaujintų prenumeratų ir \$13.00 surinktų aukų. Aukojo: T. Kamičaitienė \$5.00; A. Valentaitis \$3.00; A. Adams, W. Strumskis; F. Vinskas, A.

Bartkus ir J. Kundrotas po \$1.00.

B. A., London, Ont., atsinaujino prenumeratą sau ir užrašė dvi naujas į Lietuvą.

A. Petronis, Hamilton, Ont., lankydamasis Toronte LB metiniame parengime, pridavė nuo hamiltonietės vajininkės J. Astylienės ir kitų LB rėmėjų kelioliką atnaujintų prenumeratų, kurių tarpe keletą V. Davidėno, Ch. Pampalo, J. Astylienės ir J. Aršausko atnaujintų į Lietuvą, taipgi metinių švenčių proga sveikinimų paskelbti ir surinktų aukų. Aukojo: F. Vaivila \$10.00; nuo Hamiltoniečių \$8.00; J. B. Kubiliai \$6.00; Ch. Fronskis \$2.00; N. Garbatavičius ir V. Ivanauskas po \$1.00.

T. Rimdžius, Toronto, pridavė atnaujintų prenumeratų ir nuo J. Vertelkos \$1.00 aukų.

J. Valaitis, Toronto, pridavė dvi naujas prenumeratas užrašytas J. Leskevičiaus ir E. Gruodienės į Lietuvą ir nuo savės ir kitų trijų rėmėjų dar \$51.50 aukų. Aukojo: J. Valaitis ir A. A. Maigial po \$25.00; J. Rožukas \$1.00 ir E. G. 50 c.

J. Maskelis, Toronto, papildydamas LB parengimo aukas, paaukojo \$5.00.

J. Kirstukas, Naperville, Ill., prisijuntė atnaujintų prenumeratų ir \$9.00 aukų. Aukojo: K. Walenton \$5.50 ir J. Kirstukas \$3.50.

J. W. Thamson, Miami, Fla., prisijuntė nuo LLD 75 kuopos \$25.00 aukų.

M. Strižauskienė, Waterbury, Conn., prisijuntė keletą atnaujintų prenumeratų ir ten suaukotų bei parengimėliu sukeltų \$27.50 aukų. Aukojo: M. Strižauskienė \$5.50; K. Yenkelianus \$2.50; M. Svinkunienė \$2.00; P. Borkas \$1.00; C. S. ir J. S. po 50 c., ir nuo parengimo, pas Dr. Joną ir Kristiną Stanislavaičius, po medžiū ruoštų pietų, sukelta dėl LB paramos \$15.00.

J. Ilgučiai, Hespeler, Ont., lankėsi LB raštinėje, atsinaujino prenumeratą, pridavė švenčių proga sveikinimą paskelbti ir paaukojo \$6.00.

Pov. S. Pajuodžiai, London, Ont., atsinaujino sau ir dvi prenumeratas į Lietuvą.

Patys atsinaujindami prenumeratas paaukojo: K. Karlan, Jensen Beach, Fla., \$5.50;

C. Dabkus, Montreal, \$2; Ž. J., Toronto, \$4.00;

J. Jatulis, Welland, Ont., \$3.00;

J. Chepukaitis, Forestville, Conn., \$1.50;

J. Andreiunas, Springfield, Man., \$2.00;

J. Luobikis, Springfield, Ill., 50 c.

Visiems už pasidarbavimą ir aukas širdingai ačiū.

Administracija

Iš Kunigų Biznio Senojoje Lietuvoje

"Vilniaus Kalvarijos". Kunigų ir dvarininkų rojus. Bajorų pypkės ir bažnyčios. Kunigėliai ir smuklės. Be pinigų nebuvo nė dievo. Užsikrėtimo ligomis šaltinis.

Perskaičiau Vilniuje spausdintą 1961 m. knygutę "Vilniaus Kalvarijos". Parašė S. Biziuolevičius.

Knygutė atidengia Vilniaus kalvarijų paslaptis. Atsimenu, dar vaikiškas Lietuvoje gyvendamas daug girdejau apie Vilniaus kalvarijas. Rokiškio, Panemunėlio, Žiobiškio kunigai organizuodavo maldininkų eiseną į Vilniaus kalvarijas. Sunki, varginga kelionė trukdavo savaitę kitą. Maldininkai nešdavosi paskutinius grašius "dievo garbei" paaukoti. Grįžę pasakodavo, kokius stebuklus jie esą ten matę.

Vilniaus kalvarijos įsteigtos 1669 m. Vyskupas Jurgis Tiškevičius kalvarijoms planą padarė. Jis numatė, kad kalvarijos suteiks kunigijai daug pelno, sykiu pagelbės feodalams palaikyti vergijoje baudžiauninkus.

Žinote, kad 17 ir 18 šimtymetyje Lietuvos katalikų bažnyčios turėjo po 50 iki 80

valakų žemės. Buvo ir tokių bažnyčių, kurios turėjo net po 150 valakų žemės. Vienuolynų ir vyskupų žemės buvo dar didesnės. Vilniaus vyskupas tuo metu priklausė net 18 dvarų.

Dvarponiai tuo metu nesvietiškai išnaudojo baudžiauninkus, bet kunigai dar aršesni išnaudojimą palaikė. Mat, kunigai religijos pagalba priversdavo savo vergus atlikti pareigas ne tik bažnyčiai, bet ir "pačiam dievui".

Dvarininkai ir bažnyčia dirbo ranka rankon. Apart parapijinių bažnyčių, beveik kiekvienas dvaras tuo metu turėjo savo bažnyčią.

Kiekvienam baudžiauninkui ir jo šeimai buvo verstinas bažnyčios lankymas: Jeigu bet kuris sekmadienį ar šventadienį bažnyčios neatlanko ir neturi rimto pasiteisinimo, verčiamas užsimokėti už kiekvieną neatsilankymą po 3 lietuviškus grašius. Neatmokėjęs pabaudos ar pakartojęs nesilankymą bažnyčią esti areštuotas, artė bažnyčios prie stulpo pri-rakintas ir šventadienį "turi būti gerai išplaktas žmonių akivaizdoje".

Tais laikais, kaip žinote, dvarponis turėjo teisę nepaklusnius baudžiauninkus išplakti, kunigas taipgi tokiomis pat rykštėmis savo nepaklusnius baudžiauninkus plakdavo, o valdžia plakdavo tuos, kurie natiikdavo visų bažnytinių pareigų.

Dvarponis, kunigas ir valdžia sėdėjo ant vargšo baudžiauninko kupros. Tai galite įsivaizduoti, kokį sunkų gyvenimą tuo laiku galėjo panešti Lietuvos darbo žmonės.

Bajorai bažnyčios visai negerbdavo. Net vyskupas Valančius pripažįsta, kad tuo metu, kai baudžiauninkai keliaklupsčiais ir galvas iki žemės nulenkę "garbino dievą", tai bajorai su kėpurėmis ant galvų pypkes rūkydavo.

Bajorai žiūrėjo, kad kiekvienas jų baudžiauninkas būtų ponui ir dievui paklusnus, kad kiekvieną sekmadienį ir šventadienį bažnyčioje klūpotų ir dar "dievo garbei" aukotų.

Vyskupas Valančius pastebi, kad "paš bažnyčios duris visiems matant liepia rykštėmis kaltuosius tvoti".

Kitų tikėjimų žmonėms taipgi buvo sunkios dienos. Protestantų ir žydų maldininkai buvo deginami, maldininkai mušami ir net žudomi. Raganų ieškojimas ir jų ant laužų deginimas buvo tais laikais paprastas dalykas.

Kitas pavergimo ir nesvietiško išnaudojimo šaltinis — tai smuklė. Dvarponiai ir kunigai užlaikė smukles.

1629 metais buvo užrekorduota Vilniuje 440 smuklių ir kitų degtinės parduotuvių, kurios priklausė dvarininkams. Kiekviename didesniame kaime buvo smuklė. Dar ir mūsų laikais, atsime-nų, buvo likusių kaimuose smuklių.

Smuklės taipgi padėdavo darbo žmones tamsybėje palaikyti, paskutinius grašius iš jų išviloti ir dar dvarponiams prasiskolinti.

Vilnius pasidarė feodalų ir katalikiškosios dvarininkijos svarbus centras. Tuo laikiniais Lietuvos valdovai taipgi buvo didžiuliai žemvaldžiai. Jiems taipgi reikė-

jo savo baudžiauninkus palaikyti nuolankiais vergais.

Vilniaus kalvarijos pasidare garsiausia visoje Lietuvoje vietovė, iš kurios tryško religinė pamoka: "Ką dievas labiau myli, tam ir kryželį duoda".

Knygutėje skaitome: "Neužteko jas (kalvarijas) eiti kruvinais keliais. Reikėjo aukų, kuo daugiau aukų — pinigų, maisto produktų bei kitokių gerybių. Ar rūpėjo dominikonams, kad baudžiauninkas pats galo su galu nesuduria? Nešk bažnyčiai, ir viskas. Vienuolių prašomi, dvarininkai įpareigoti savo dvarų administratorius raginti ir sekti, kad baudžiauninkai eitų 'jų sielai naudingas kalvarijas'. Raginti tikinčiuosius kasmet jas apeiti buvo įpareigoti Vilniaus bei artimesniųjų parapijų klebonai. Tą patį kunigai skirdavo atgailai per išpažintį".

Kalvarijų vietovėje randasi nedidelis upelis. Jis buvo paskelbtas "stebuklingu", nes jo "šventu" vandeniū pamazgojės kokią nors kūno žaizdą galis išgyti.

Žinoma, tuo vandeniū daugelis savo žaizdas plaudavo, pūliuojančias akis mazgodavo, kiti tą patį vandenį gerdavo. Šimtai maldininkų, apsikrėtę įvairiomis ligomis, grįždavo namo ir tada saviškius apkrėsdavo. Taip ir plito ligos po Lietuvą.

Kadangi daktarą tais laikais sunku buvo prisišaukti, o dar sunkiau sukrapštyti pakankamai grašių jam pamokėti, tai daugumas ligonių pasitenkino, jeigu galėjo kunigą su "paskutiniu patepimu" prisišaukti.

Žmonės bažnyčioje šaukė: "Apsaugok, dieve, mus nuo bado ir maro". O minios žmonių badavo ir nuo maro mirė, kaip musės užėjus šalčiui.

Knygutėje toliau skaitome: "Į Vilniaus kalvarijas, ypač per sekmines, sugūždavo minios elgetų, kurie tikėdavosi išprašyti iš maldininkų duonos kąsnį arba vieną kitą smulkų pinigą. Bet daugiausia čia suplūsdavo profesinių elgetų: įvairių appavikų, aferistų, vagių ir kt. Jie būdavo už vis atkakliausi: nusėsdavo pagrindi-

nus keltus bet takus, einančius į koplyčias ir bažnyčią, ir rodydavo savo 'žaizdas' bei tyčia išnarintus sąnarius. Vieni jų apsikraudavo pūvančiomis mėsomis ir šaukdavo, kad jų kūnas taip serga ir kad jie taip vargšta, jog knibždėte knibžda kirmėlėmis... Juos supdavo baises tvaikas, musių spiečiai ir dulksės".

O kišenvagių prisigrūsdavo į kalvarijas tiek daug, kad sunku būdavo nuo jų apsisaugoti. Jie mokėdavo aplėsti ne tik žmones, bet ir prie koplyčių esančias "skar-bonkas".

Matote, visiems būdavo kalvarijos. Dvasininkai, profesionalai elgetos ir kišenvagių iš maldininkų pasinaudodavo. Jiems būdavo tikra rugiapūtis.

Tarybiname Vilniuje ir tos pačios kalvarijos nustojo savo vertės. Stebuklų jose niekas nebesuranda. Dvasininkai, nebegaudami pakankamai aukų, kalvarijų koplytėles apleido. Maldininkų irgi mažai besilanko.

Minimoje knygutėje nurodoma, kad "ir dabar vasaros mėnesiais kunigai organizuoja Vilniaus kalvarijų lankymą. Tuomet čia galima pamatyti grupes maldininkų. Tai daugiausia iš kaimų atvykę vyresnio amžiaus žmonės, kurie eina kalvarijas, nuleidę galvas, tartum bijodami pažvelgti gyvenimo tikrovei į akis. Bet tokių maldininkų skaičius nuolat mažėja ir mažėja".

1959 metais lankydamasis Lietuvoje teiravausi apie kalvarijas, nors man jų neteko matyti. Gavau paaiškinimą, kad jos jau baigia atgyventi savo amžių, kad ten stebuklų rasti visai mažai kas tikisi. Tas pats ir su kitomis visomis "stebuklingomis" vietomis.

J. G.

ĮVAIRENYBĖS

(Atkelta nuo 3 pusl.)
jam pavyko surasti linijų raizginyje tam tikrus dėsnin-gumus, išskirti 60 pagrindinių piešinių tipų ir sudaryti lentelę. Jis įrodė, kad į vaiko piršto atspaudu raštą įeina, kaip sudėtinės dalys, tėvo ir motinos pirštų piešiniai.

Prof. Ekrešo darbai daug kartų jau padėjo surinkti į bendrą "lizdą" karo audrų išblaškytas šeimas.

HELSENKIS. — Oficialiai praneša, kad kitais metais Suomijos prekyba su Tarybų Sąjunga pakils mažiausia 25 nuošimčiais, tai yra, — \$69,300,000. Tarybų Sąjunga iš Suomijos daugiausia pirkis medienos ir popierio. Tuo tarpu Suomija iš TSRS — žibalo ir tepalų.

DOVANŲ SIUNTINIAI | TARYBŲ SĄJUNGA IR KITUS TARYBINIUS KRAŠTUS

Su malonumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informacijų pas

Montrealo Atstovą

Mr. Manfred Kory

Mūsų kaimo žemiausios Kanadoje ir JAV.

JOS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: VI. 4-4860
Montreal 2, P. Q., Canada

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovy uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniausių STORAGE. Greitas patarnavimas. 20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. PO. 8-6679
VERDUN, QUE.

Specialistai Drabužių Dažytojai

Jos. Petrera & Geo. Marks

199 A CHEMIN CHAMBLY RD.
LONGUEUIL, QUE.

Montreale ir apylinkėse paimame ir pristatome į namus. Darbą garantuojame savo 30 metų patyrimu.

Telefonas OR. 4-7578

Mokslo Klausimais

J. Batarūnas
Fizikos-matematikos mokslų kandidatas

Fizika ir Gyvybės Paslaptis

Šimtmečiais susiformavę gamtos mokslai nepajėgia išsamiškai paaiškinti gamtos dėsnių, nes pati gamta griežtai nesiskiria fizinių reiškinių nuo cheminių, arba vieny ir antrų — nuo biologinių. Riboję tarp atskirų mokslo šakų gimsta naujos mokslo disciplinos, apjungiančios dažnai iš pirmo žvilgsnio gana tolimas sritis: matematiką ir genetiką, fiziką ir biologiją. Taip bendradarbiaujant, griežtesniųjų mokslų metodai visuomet braunasi į mažiau griežtų mokslų sritis. Fizikos idėjos, metodai ir sąvokos, fizikinės mąstymo būdas vis plačiau ir plačiau įsiveržia į tokias visus jaudinančias šiuolaikinio mokslo problemas, kaip, pavyzdžiui, gyvybės esmė.

Pavartę fizikos vadovėlius, išleistus prieš dešimt ar daugiau metų, matysime, kad juose aiškinama, kaip akies lęšis laužia šviesos spindulius arba kam reikalingas būgnelis ausyje. Panašius nesudėtingus klausimus tepajėgė aiškinti senoji arba klasikinė fizika. Šiuolaikinis fizikos mokslas ima spręsti kur kas sudėtingesnes problemas, kaip antai: raumenų darbo mechanizmas ir energijos migracija gyvuose organizmuose, paveldėjimo klausimai ir vėžio ligos kilmės problema. Tokius klausimus, kad ir kaip iš pirmo žvilgsnio atrodytų netikėta, bando aiškinti šiuolaikinės fizikos šakos — kvantinė mechanika, puslaidininkių fizika, atomo branduolio fizika. Mūsų aki vaizdoje kuriasi naujas mokslas — biofizika.

Fizikai, nagrinėjantieji biologinius reiškinius, remiasi įsitikinimu, kad tų reiškinių pagrinde glūdi elementarūs fizikiniai procesai, susiję su energijos pasikeitimais. Tų energetinių pasikeitimų mechanizmas, kuris yra jau gana sudėtingas negyvojoje gamtoje, savaime aišku, gyvojoje gamtoje yra nepalyginamai sudėtingesnis.

Abstraktūs samprotavimai gali atrodyti painūs. Geriau imkime pavyzdžius. Jeigu mes žinome, kaip veikia garo mašina arba elektros stotis, perdirdamos šiluminę energiją į mechaninę ar elektros energiją, tai nepalyginamai sunkiau suprasti, kokiu būdu augalo lapas perdriba saulės spindulio energiją, gamindamas nors ir paprastas, bet vis dėlto organines medžiagas. Dar sunkiau atsaky-

ti į klausimą, kaip cheminė energija, sukaupia žmogaus kūne, paverčiama sudėtingiausiomis elektrinėmis biosrovėmis, cirkuliuojančiomis smegenyse, žmogui galvojančiam, arba kokiu būdu gamina ir kaupia elektrą elektrinės žuvis, kurią dažnai tenka pajusti neatsargiam poilsiautojui pietų šalyse.

Taigi, biofizikai ir išskyla klausimų klausimas: kokiu būdu energija tvarko gyvo organizmo veiklą, kaip ji priverčia judėti gyvąją mašiną?

Deja, apie tai kol kas žinoma, palyginti, gana nedaug. Tačiau pastarųjų metų atradimai teikia daug vilčių ateičiai.

Molekulių susidarymo mįslė

Kad ir kokia sudėtinga ir įvairi yra gyvoji gamta tačiau ji yra sudaryta iš palyginti nedidelio skaičiaus skirtingų atomų, susijungusių į įvairiausius būdais dažnai labai sudėtingas molekules. Bet ne tai nuostabu. Svarbiausia, kad organinių molekulių savybės daug priklauso nuo atomų tarpusavio išsidėstymo, atomus rišančių cheminių ryšių pobūdžio ir jų simetrijos. Pavyzdžiui, dvi savo savybėmis visiškai skirtingos medžiagos, kaip krakmolai ir celiuliozė, yra sudarytos iš tokių pat atomų, tik skirtingai išsidėstusių erdvėje. Dar įdomesni pavyzdžių galima rasti baltymuose. Visi baltymai, kurių šiuo metu yra žinoma apie šimtą tūkstančių, sudaryti iš nedidelio skaičiaus

vadinamųjų amino rūgščių molekulių. O kokias skirtingas pareigas jie atlieka gyvam organizme! Jie yra svarbiausioji kraujo, plazmos ir raumenų audinių sudedamoji dalis, įeina į vilnos, odos ir plaukų sudėtį. Jie reguluoja daugybę organizme vykstančių cheminių reakcijų. Tas reakcijas sąlygoja subtiliausios molekulių savybės bei jas veikiančios jėgos.

Cheminės reakcijos gali vykti tik tada, kai molekulės turi nesuporuotus elektronus. Ką tai reiškia? Atomai grūpuojasi į molekules savo elektronus pagalba. Kiekvienam cheminiam ryšiui sudaryti du molekulės atomai duoda po vieną elektroną, ir šie elektronus pora užtikrina molekulės pastovumą. Molekulės su suporuotais elektronais yra chemiškai neaktyvios. Todėl, vykstant naujoms cheminėms reakcijoms, molekulės iš pradžių turi suskilti į atskiras dalis, į vadinamuosius laisvuosius radikalus taip, kad ne visi elektroni būtų suporuoti. Ir iš molekulių skeveldrų — laisvųjų radikalų jiems įvairiai jungiantis, susidaro naujos molekulės. Kartais nuo laisvųjų radikalų atitrūkė elektroni klaidžioja, ieškodami sau poros. Sužinoti, ar organiniuose junginiuose susidaro laisvieji radikalai, kur keliauja nuo jų atitrūkė elektroni, yra sunku, nes laisvieji radikalai, o tuo labiau elektroni, yra labai mažos dalelės, ir jas pastebėti tiesioginiu būdu neįmanoma.

Į pagalbą ateina radijo bangos

Bet laboratorijose pasiseka sudaryti tokias sąlygas, kai elektroni patys apie sa-

ve papasakoja: kur ir kokiomis aplinkybėmis jie yra. Tam tarnauja labai trumpos radijo bangos. Pasirodo, kad medžiagos, turinčios nesuporuotus elektronus, radijo bangas sugeria kitaip, negu tos medžiagos, kurių visi elektroni suporuoti.

Kodėl taip yra? Žinoma, kad elektroni labai primena mažą magnetėlį, besisukantį apie savo ašį. Tik jis yra labiau panašus į įmagintą vilkelį, o ne į kompasą rodyklę. Pastoviam magnetiniam lauke nesuporuoto medžiagos elektroni-vilkelio ašis sukimosi dažnumas, tai elektroni noriai sugeria radijo bangų energiją. Energijos nuostolius jau galime išmatuoti. Jeigu elektroni suporuoti, tai, grubiai kalbant, jų magnetėliai vienas kitą kompensuoja, ir energijos nuostolių nepastebime.

Vadinasi, išvada labai paprasta: jei visi elektroni suporuoti, tai medžiaga radijo bangų nesugeria, ir atvirkščiai. Dar daugiau, iš radijo bangų sugėrimo galima spręsti, ar nesuporuotieji e-

lektroni laisvai klaidžioja po medžiagą, ar jie yra pririšti prie molekulių skeveldrų — laisvųjų radikalų.
(Bus daugiau)

Ženkliai Rodo, Kad JAV Komunistų Partija Nuėjo į Pogrindį

WASHINGTON. — Visi ženkliai rodo, kad JAV Komunistų partija nuėjo į pogrindį. Iki lapkričio 30 d. 12 valandos nakties, kompartijos Centro Komiteto pareigūnai turėjo užsiregistruoti Teisingumo departamente, bet nepasirodė nė vienas.

Laikraščių pranešimais, valstijų kompartijos sekretoriai taip pat kaž kur dingo.

Illinois valstijos Komunistų partijos sekretoriaus Claude Lightfoot iš ankstesnio spaudai pranešimo davėsi suprasti, kad partija persiorganizavo. Buvusis Centro Komitetas paleistas. Atsakomais už kompartijos veiksmus pasiliko pirmininkė Elizabeth Gurley Flynn, sekretorius Benjamin Davis ir generalinis sekretorius Gus Hall.

Už nesiregistravimą greisia \$10,000 pabaudos ir penki metai kalėjimo, už kiekvieną užvilkintą dieną.

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Primam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, medikamentų, maisto ir kitko.

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

Ukrainska Knyha centras ir skyriai randasi:

TORONTE:

962 Bloor St. W. — 1162 Dundas St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 95 St.

VANKUVERIJE: — 2643 E. Hastings St.

Toronto skyriuje ir centrinėje raštinėje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto skyrius ir centrinė raštinė atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta. Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė:

Ukrainska Knyha

962 BLOOR ST. W. — TORONTO 4, ONT.

Telefonas: LE. 4-7551

Siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitus SSRS kraštus. Siųskite savo giminėms ir artimiems siuntinius per lietuvišką įstaigą

SAKAS PARCEL SERVICE

sent by

Ukrainska Knyha

755 Barton St. E., Hamilton, Ontario
Tel. LI. 4-7239

Jūsų siuntiniai yra garantuoti ir apdrausti. Galite siųsti maistą, avalynę, vaistus bei rūbus, nuo 4 iki 17 svarų. Muito mokestis yra Ukrainska Knyha nustatytas.

Mūsų naujoje didesnėje patalpoje jūs rasite: avalynės, skarūčių, skutimo ir kirpimo priemonių ir kt. Mes turime didelį pasirinkimą kostiuminės medžiagos. Kaina nuo \$8.00 ir daugiau už kostiumą. Lygios vienspalvės vilnos ir angliškos dryžuotos išskyrus pirmadienius.

Mes jums patarnausime greitai, nuosirdžiai ir teisingai.

Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro

JUSTINAS MARCINKEVIČIUS

Pušis, Kuri Juokėsi

(Taša)

Tavo sūnus vis dar nežino, kiek jis kainavo. Kainavo! Koks tai menkas žodis, bet mes, gyvieji, neturime kito. Aš vis dar nesurandu savyje stiprybės pasakyti jam tiesą. Be to, jis ir nesuprastų jos. Didelėmis valios pastangomis aš stengiuosi užgesinti savo neapykantą (žinau, Tu niekada man jos neatleisi), ir kartais man pavyksta ją nugalėti. Tada aš būnu laimingas, pasisodinu Tavo sūnų ant kelių, glamonėju jį ir pasakoju apie Tave. Grasile, kodėl Tavo sūnus klausosi Tavo gyvenimo kaip neįdomios pasakos, kurioje nėra devynių slybinų ir miegančios gražuolės? Grasile, ar aš nemyliu Tavęs, kad nemoku pasakoti apie Tave? Ir aš nustumiū nuo kelių Tavo sūnų, jis žiūri į mane ir nesupranta, kas atsitiko, o man taip sunku, taip sunku, kad jau nebežinau, kaip toliau gyventi.

Vaikas pradeda suprasti, kad mano širdyje kažkas negero dedasi. O aš nieko negaliu padaryti. Net ir dėl Tavęs, ir kaip tik dėl Tavęs nieko negaliu padaryti. Net sūnus bijo ir vengia manęs, jo vaikiškose akyse matau įsiziėbiant negerą ugnį, kuri tur būt, dega ir mano akyse, ir aš nepajėgiu jos užgesinti. Nėra Tavęs, nėra Tavo meilės, ir nėra kam nuimti nuo mūsų pečių neapykantos naštos.

Pastebėjau, kad Tavo sūnus mėgsta piešti. Šiandien, gimimo dienos proga, aš padovanuoju jam didelę dėžę akvarelinių dažų, ir vaikas tuoj pat atsisėdo prie stalo. Po kiek laiko jis atnešė man parodyti savo piešinį — tris paskydušias dėmes, kurios galėjo priminti ir medžius, ir žmones.

— Čia tu, čia Julė, o čia aš, — paaiškino Tavo sūnus.

— O kur mama? — paklausiau.

Vaikas nustebęs pažiūrėjo į mane. Suprantu, jis negali nupiešti to, ko niekad nematė. Bet aš mačiau, aš žinau, jis gali nupiešti ir dažnai piešia pasakas.

Grasile, kodėl Tu jam ne pasaka, kodėl Tavęs taip ilgai nėra jame?"

Gatve pradundėjo sunkvežimis, atitraukęs mane valandėlę nuo šito baisaus sąsiuvinio, kuriame kiekvienas žodis buvo iškentėtas ir nė vieno jų dabar niekas negali išbraukti.

1960 m. birželio mėn. 17.

"Grasile, aš dar noriu su Tavim pasikalbėti.

Šiandien tavo sūnui suėjo 23 metai, bet aš nepažįstu jo. Todėl aš ir sakau: Tavo sūnui. Jis nutolo nuo manęs net nepriartėjęs ir dabar negirdi, kai aš jį šaukiu.

Aš kaltas. Tik tau ir galiu pasakyti, kad aš kaltas. Aklas savo neapykanta, nieko nedariau, kai galėjau daryti. Dabar aš noriu mylėti, galėčiau mylėti, man labai reikia mylėti, bet jaunuolis visai nieško paskutines dienas gyvenančio senio meilės. Štai aš nubaustas, ir neturiu sūnaus, kurį Tu sukūrei tik sau. Man baisu pagalvoti, kad netrukus paliks mane ir Julė, kad vis artėja ta diena, kai aš turėsiu ir jai pasakyti teisybę, ir kas žino, ar po to jina dar galės, ar norės būti su manim.

Tavo sūnus ruošiasi būti dailininku. Jis mokosi institute. Nežinau, ar visi patenkinti jo talentu ir jo elgesiu. Aš tai tikrai nepatenkintas.

Man visą gyvenimą teko bendrauti su jaunimu ir mokyti jį. Aš mylėjau savo darbą, mylėjau savo jaunus draugus, kuriuos turėjau mokyti, ir, nusileisdamas iš profesoriškos katedros aukštybių, stengiausi pažinti ir suprasti juos. Kažkur, pašamoneje, aš, tur būt, tikėjau, si, kad, pažinęs ir supratęs jaunąją kartą, lengviau surasiu kelią į savo sūnaus širdį. Grasile, aš niekada Tau nemelavau, ir Tu žinai geriau už mane, kad šit jau kelti metai aš iekau to kelio ir kabinuos už visko, ką tik-tai sugrabilioju po kojomis.

Supranti, ką aš pastebėjau? Aš pastebėjau, kad, kai mes didžiudamiesi sakome "mūsų jaunimas", "mūsų jaunoji karta", mes įsivaizduojame ją, tą naują kartą, tartum kažkokį vienalytį organizmą, džiaugiamės juo ir atiduodame jam visa, kas mummyse dar likę. Tai suprantama, tai natūralu. Bet aš išsigandau, kad šitame sveikame, galingame ir jauname organizme yra ląstelių, kurios jau pradeda pūti. Lygiai kaip ir kalboje yra žodžių, kurie teršia ją.

Ir štai tos nesveikos ląstelės, tie piktybiniai gyvos ir skambios kalbos žodžiai užmiršo, su koku skausmu, per kokias kančias žmonija išnešė juos, pastatė ant savo kraujo ir pelenų, parodė saulę ir pasakė: gyvenkite! Įsivaizduoji, Grasile, užmiršo!

Man šis atradimas buvo toks netikėtas, kad aš apstulbau ir stengiausi įtikinti save — ne, ne, tau tiktal pasirodė, tu jau senas ir nepajėgi visko suprasti...

Deja, man ne pasirodė, ir ne aš vienas tai matau.

Kada mūsų karta atvirai ar ne taip atvirai primena tiems jaunuoliams tikrą vertybių kainą, geriausiu atveju jie kukliai išklauso, o labiau jūžulis pasako:

— Mes norime gyventi.

Tarsi mes nenorėtume gyventi. Įsivaizduoji, mes jau nevienodai suprantame šitą žodį, ir aš pradedu galvoti, kad kiekviena karta turi savo kalbą. Tėvai ir vaikai. Taip, taip, ir vargas tiems tėvams, kurie neišmoko vaikų savo kalbos.

Betgi mes mokome. Mes visą laiką mokome. Iš kur tada atsiranda tas abejingumas viskam, kas neliečia manęs, tas persisotinimas, tas visuomeninis tingulys — pagaliau aš net nežinau, koku vardu pavadinti šitą reiškinį. Ribotų gabumų jaunuoliai neina paprasčiausio miesčio kelio, susiranda sau patogią vietą ir susikuria nedidelį daiktų pasaulį, kuriame jie visai gerai jaučiasi, jeigu jų niekas neliečia. Ir man jų negaila. Visais laikais buvo tokių žmonių, mums tik reikia rūpintis, kad jų kasdien vis mažėtų.

Tačiau man labai skaudu, man iki ašarų gaila gabijų žmonių, kurių veidai tarsi užantspauduoti totalinio misilizmo, pasaulinio liūdesio, neigimo, visuotinio nepasitenkinimo, kažkokio mirties kulto antspaudais. Nėra idėjų, nėra tikėjimo, nėra tiesos, ir visa, kas turi tikslą, kryptį ir judėjimą, yra tik-tai beprotybė, vienintelė tiesa yra tik-tai mirties tiesa. Gyvenimas tai tik-tai trumpas, kvapą užgniauziantis šuolis iš nežinios į nežinią. Šie žmonės (aš su didelėmis lygom vadinu juos žmonėmis) yra seksualiniai, o ne visuomeniniai vienetai. Būtent vienetai. Ir būtent todėl, kad jie — seksualiniai vienetai, jie yra giminingi realijų seksualams, t. y. paprastiesiems miesčionims, užsidiariusiems nedideliame daiktų pasaulėlyje. Nes kuo gi skiriasi hipertrofuota meilė daiktams nuo abstrakčios, betikslės ir beidėjimės intelektualinės ekvilibristikos? Paprastas miesčionis tglai iš-tisas valandas šluostinėti dulkes nuo savo daiktų pasaulio, be tikslo perstatinėti juos (perstatinėdamas jįsi kuria), saugoti, kad tik neatsidarytų langai ir neperpūstų neramus epochos skersvėjis. Tas pats dulkių šluostymas nuo senų, supuvusių, tariamai filosofinių

sistemų, betikslis juodų idėjų perstatinėjimas, ta pati gyvenimo ir skersvėjų baimė, tas pats užsidarymas savyje — kas gi tai, jeigu ne nauja miesčioniškumo atmaina, jeigu ne intelektualinis miesčionizmas?

Grasile, aš turiu pasakyti Tau tiesą: mūsų sūnus priklauso prie pastarųjų. Tik-tai man sunku paaiškinti, kaip visa tai atsitiko. Gal tai likimas keršija man už tą ilgametę neapykantą, bet kuo tada kaltas mūsų sūnus?

Aš susipažinau su jo draugais, su kuriais jis gali per naktis be tikslo kilnoti ir perstatinėti dar labiau betiksliai idėjų kūstus ir didžiutis savo drąsa ir originalumu. Mane nustebino, kad beveik visi jie, kaip sakoma, ne pirmoji karta nuo priekalo, augę dažniausiai inteligentiškose šeimose ir niekada nežinoję, kiek kainuoja kilogramas duonos.

Kiek pajėgdamas, aš skaičiau, domėjausi mūsų sūnaus lektūra, stengiausi išsiaiškinti jo estetines pažiūras, nes juk man reikia, man būtinai reikia surasti su juo bendrą kalbą. Turiu pasakyti, kad ir čia mane nustebino didelis persisotinimas, savotiškas ištvirkimas, kada victoje duonos pradėdama graužti velniai žino kas, gal būt, sušalęs mešlo gabalas. Kad ir ne žmoniškai, bet užtat kitiškai.

Aš noriu tikėti, kad tai yra amžiaus liga, kad viskas praeis, tačiau ar esti ligų, po kurių organizmas sutvirtėja?

Visų lengviausia kaltinti save, ką aš ir darau. Taip, aš kaltas, kad nemylėjau savo sūnaus, kad nesirūpinau ir nesidomėjau jo vidumi ir jo pasauliu. Kai ko aš jam visai nedaviau, o kai ko daviau per daug. Šiandien man aišku, kad duonos, o ir ne tik duonos, daviau per daug ir nė sykį nepasakiau, kiek tai kainuoja. Neparodžiau jam tikro gyvenimo, kur ir džiaugsmas ir skausmas eina susikabinę už parankės, kur prakaito kvapas susimaišo su gėlių kvapu, kur darbas ir protas nepaneigia vienas kito, o, priešingai, sukuria harmoningą ir didelį žmogų, kur gyvenimas ir mirtis susipina į nesibaigiantį visuotinį audinį, kuriame kiekvienas žmogus yra ne tik savita, įdomi ir originali žvaigždė, bet ir nepamainomas šviesulys neaprepiamuose visatos žvaigždynų metmenyse.

Bet aš tai padarysiu, Grasile, padarysiu tai dėl Tavo sūnaus. Aš negaliu leisti, kad šviesulys, kurį Tu uždegei savo gyvenimo kaina, užgesėtų ir be pėdsako nukristų į naktį.

Šiandien peržiūrėjau pas-

kutinius sūnaus paveikslus. Tu žinai, aš mėgstu meną ir nemanau, kad mano skonis yra atsilikęs žiūrovo skonis. Ir jo paveisklai, lygiai kaip ir veidas bei siela, užantspauduoti tais pačiais pesimizmo, neigimo, beviltiškumo antspaudais. Baisiausia, kad nutapyti jie talentingai. Kaip tikras menininkas, jis viską perleidžia per save ir viskam atiduoda save.

— Kam visa tai? — klausiu.

— O kam apgadinėti ir save, ir kitus? Tik-tai bailiai bijo tiesos ir slepiasi už rausvų užuolaidėlių.

Kas tie bailiai, kurie apgadinėja mano sūnų, o patys slepiasi nežinau už kokių užuolaidų? Tur būt, už juodų. Nuplėskime jas, parodykime visiems jų tikrą veidą. Beje, veido jie ir neturi — yra tik beformis, šlykštus mėšos gabalas, kuris, mato-te, irgi mąsto. Ir dar kaip mąsto!

Grasile, brangioji Grasile, jeigu aš dar galiu kalbėti su Tavim...

— "Tėve, jeigu aš dar galiu kalbėti su Tavim..."

Tai aš parašiau šitą sakinį tuščiame — juodo sąsiuvinio puslapyje, kuriame taip stauga nutrūko tėvo užrašai. Parašiau ir pajutau, kad aš dar negaliu kalbėtis su juo, kad kažkuria prasme tėvas yra gyvesnis, negu aš, kad pirmiausia man reikia gerai pasikalbėti su savimi, ir tik tada atsisėsti prie šito sąsiuvinio...

Man buvo apie ką pakalbėti su savim, aš galėjau ir privalėjau kalbėti. Staiga, tarsi dideliame teisybės veidrodyje pamačiau tėvą ir save. Ir motiną, kurią pirmą kartą pajutau taip aštriai, kad galėjau nupiešti. Abu juos man dar reikės nupiešti. "Piešti" mano kalba — reiškia, mylėti.

Tėve, kodėl aš nepiešiau Tavęs gyvo, kodėl aš net nesuspėjau pasirinkti medžio, kuris man primintų tave. Dabar aš labai norėčiau surasti tą vaikišką piešinį, kuriame pirmą kartą pasiliejuosi akvarele įgavo neapibrėžtą lyg medžio, lyg žmogaus formą. Ten aš pažinėčiau Tave ir, pasiremdamas tuo vaikišku, naiviu, bet tikru pažinimu, galėčiau pradėti su Tavim iš naujo bendrauti, o kaip toli man reikia grįžti!

Ši vasara — skausminga ir todėl didelė vasara. Per tokį trumpą laiką aš kaktomušom susidūriau su gyvenimu, kurio atkakliai stengiausi nematyti. Man labai skauda ir galvą, ir širdį nuo šitų netikėtų ir nuolatinių susidūrimų. Nėra kitos kūno dalies, kuria žmogus galėtų priimti smūgius. Yra tik-tai

galva ir širdis. Todėl man taip ir skauda.

Štai sėdžiu aš ant upės kranto miesto pakraštyje, kur požeminis kanalizacijos vamzdis, surinkęs visus nešvarumus ir visas atliekas, išspiauna jas į didelius vandenius. O vandenys vis teka ir teka, už kelių žingsnių pasroviui upė vėl švari ir skaidri, ir net viso pasaulio nešvarumais negalima užteršti didelių ir tikrų upių. Bet kur nusimaudyti man?

Didelė vasara, kažką su skausmais pagimdžiusi, baigiasi. Ankstyvieji paukščiai jau pakėlę sparnus į tolimą kelionę, medžiai paskutinį kartą jaučia lapų glamonėjimą ir kuždesį. Visiems reikia su kažkuo atsivieškinti.

Pakeliui užsukau į Dailės saloną, kur mano draugai suruošė kuklią vasaros darbų parodėlę. Ekspozicijos dėmesio centre buvo Gailiūno paveikslas "Žemė" (portretas). Aš ilgai stovėjau prie šito dar ne visai išbaigto, bet jau dabar tikrai gero paveikslas ir studijavau jį daugiau minutimis, negu akimis. Platus, neseniai suartas laukas; kairėje, pirmame plane, per visą paveikslą aukštį ir, net nesutildamas jame, švietė didelis, rimtas žmogaus veidas. Kito apšvietimo nebuvo, bet žmogaus šviesos užteko visam arimui ir sunkiam dangui virš jo. Ir žemė, ir žmogaus veidas kažkur viduje buvo labai panašūs ir drobėje svėrė po lygiai. Susidarė įspūdis, kad jeigu atimsi žemę — tai neliks žmogaus, o jeigu atimsi žmogų — neliks žemės. Stebėtinai vidinis ryšys, ir visa tai atlikta jau subrendusiu teptuku, žmogaus veidas nutapytas į gudusio portretisto ranka. Žiūrėdamas nė kiek neabejojau, kad toks veidas ir toks žmogus kažkur yra.

Perverčiau sasiuvinį — atsiliepiamą knygą. Įrašų buvo nedaug, bet beveik visi šiaip ar taip sukosi apie Gailiūno paveikslą — žavėjosi juo, gyrė jį, kai kurie su pretenzija į žmogaus ir žemės filosofiją. Mano šis patraukė pažįstama rašysena, ir aš perskaičiau:

"Arimui trūksta mėšlo krūvelių, o žmogaus veidui — karpų. Į mėšlyną šitą teplionę!"

Parašas buvo neišskaitomas — aš ir be jo supratau, kieno rankai priklauso šie žodžiai. Iš pradžių buvau manęs įrašyti keletą minčių apie Gailiūno paveikslą, bet dabar man pasidarė gėda. Pavilgiau plunksną, norėdamas riebiai perbraukti eilinių mūsų mažo draugo šūkį, deja, priėjo budinti moteris, ir aš pagalvojau, kad geriau tegu jį pats išsibraukia iš savo gyvenimo didelės nesąmonės. O man yra ką braukti

ir savyje, aš dar ilgai turėsiu braukomojo darbo.

Aktorius Juozėnas pagaliau išsikovojo padorią rolę — naujame teatro pastatyme jis vaidino jauną žurnalistą, kuriam iš pradžių vis nesisekė, — jis norėjo apversti visą žurnalistikos teoriją ir praktiką aukštyn kojomis, nešiojosi kažkokią idėją, pagal kurią kiekvienas laikraščio numeris turėtų būti leidžiamas vis kitoje vietoje. Atseit, kiekvienas namas mieste ir kokie penki namai kaime galėjo tikėtis specialaus, tik jiems skirto numerio. Redakcija, ruošdama tokį numerį, susikrausto ir gyvena tame name, atidavusi medžiagą spaustuvei, susivynioja savo meškeres ir persikelia į kitą namą ir t. t. Žodžiu, tai nebuvo pagrindinis vaidmuo, bet aktorius Juozėnas daug dirbo, tikėdamasis sublizgėti, įtikinti teatrą ir žiūrovą. "Galvoju, kad tai bus paskutinė pakopa į Hamletą", — pareiškė jis užkulisuose.

Aš gavau voką su bilietu į premjerą ir nutariau nueiti. Foje sutikau poetą Meškaitį, mes tylėdami išgėrėm alaus ir užėmėm savo vietas. Džiaugiausi, kad nebuvome kaimynai. Dar prieš pakylant uždangai, pamačiau švytintį, linksma, gyvą ir kalbų Alaną Gocvingerį vėl su kita mergina — jis turėjo madą dažnai kaitalioti merginas, su kiekviena užtrukdamas lygiai tiek, kiek reikia. Mes linktelėjome vienas kitam, ir aš nusipurčiau.

Spektaklis buvo vidutinis, bet aktorius Juozėnas dirbo, kaip sakoma, iš peties. Scenoje jis matė tik save, jokio bendravimo su kitais aktoriais nebuvo, dažniausiai jis net neklusė, ką ir kaip kalba kiti pjesės veikėjai, su kuriais jam teko šiuo metu gyventi, keletą kartų jis neleidė jiems pabaigti frazės, ir kiekviena scena, kur tiksliai veikė Juozėnas, labai priminė važiuoto pokalbį su pėsčiuoju. "Temperamentas" — sakydavo Juozėnas, — scenoje svarbiausia — temperamentas". Dabar jis virė, kunkuliavo, degė ir šnypštė, lakstė ir blaškėsi kaip ant žarijų, kad aš nustebeš pamačiau, jog jį netelpa scenoje... Suprantate, scena buvo per ankšta, ir susidarė įspūdis, kad aktorius kaip reikia dirba tiksliai užkulisuose. Kildavo keistas noras nuversti scenos portalus, nuplėšti užkulisų drapiruotes, ir buvo pikta, kad uždanga neatitraukta iki galo.

Spektakliui pasibaigus, mes, keli draugai, nuėjome pasveikinti Juozėno, kuris vis dar negalėjo nurimti, bėgiojo iš vieno kambario į kitą, o jeigu stovėjo vietoje, tai būtinai trypė kojomis ir

mostagavo rankomis. Alanas iš kažkur ištraukė nedidelę gėlių puokštę, mes išsiučiavome, ir sujaudintas Juozėnas pakvietė užteiti premjeros pažymėti. Negalima buvo atsisakyti — mačiau, kad mūsų draugui tai tikrai didelė diena. Pakeliui mes nusipirkome šitą liežuviui atrišti ir senais, girgždančiais laiptais užkopėme į trečią aukštą, kur Juozėnas buvo išsinuomojęs nedidelį kambarėlį — mansardą. Sienos buvo nukabinėtos paties šeimininko nuotraukomis iš įvairių epizodinių vaidmenų. Ir daugiau nieko.

— Klausyk, tu net Stanislavskio neturi! — pajuokavo Gocvingeris.

— Tegū jį kabo teatre, o čia aš esu vienas, — pasakė Juozėnas.

Prisiminiau populiarią Stanislavskio posakį: "Mylėkime ne save mense, o meną savyje" ir pagalvojau, kad senukui čia būtų labai liūdna kaboti.

Mes išgėrėme už Juozėno premjerą ir, savaime aišku, kalbą prasidėjo nuo jos.

— Pirmo antrakto metu, — pasakojo aktorius, — prie manęs pribėgo režisierius: "Aš tau uždėsiu apinasrį!" — šaukė jis įtūžęs. — "Tu neleidi kitiems vaidinti". — "O koks mano reikalas, — atšoviau. — Vaidmenį kuriu aš, o ne tamsta". Tegū kiti irgi pakovoja už vietą scenoje". Ir nuėjau. Žinoma, jis pasiuto ir po spektaklio manęs nepasveikino, kaip kitų, ir nepadėkojo. Tepasikaria! Labai čia man reikalinga jo ranka. Aš turėjau parodyti, ką galiu, ar ne, vyrai?

Sutikome, kad Juozėnas tikrai turėjo parodyti, ką gali. Šyptelėjau pagalvojęs, koks būtų reginys, jeigu pagal mūsų draugo receptą keli aktoriai scenoje imtų kovoti dėl vietos — be apsiustumdymo ir kumščių reikalus neapsieitų. Kažkas turėtų nugriūti, ir tai būtų labai įtikinama.

(Bus daugiau)

taras Džervisas rekomenduoja korinį medų sergantiems nuolatiniams galvos skausmais, nemiga, nuo visų kvėpavimo ligų, persišaldymo ir jo pasėkų.

Labai svarbus faktorius yra ir nutukimo problema. Tik du arbatiniai šaukšteliai medaus kasdien padarys tai, kad nutukusi moteris po dviejų mėnesių ims ieškoti siauresnių suknelių, o jos vyras neturės nukarusio pilvo.

Maža staigmena smaguriams! Dr. Džervisas nerekomenduoja citrusinių vaisių — apelsinų, mandarinų ir kitų, o siūlo daugiau valgyti obuolių, vynuogių ir juodųjų serbentų. Skeptikams ir abejojantiems patariama visų pirma išbandyti jo siūlomą patarimą — 50 metų liaudies medicinos tyrinėjimo rezultata.

Iš esperanto žurnalo "La Praktiko"

DIREKTINIS KRAUJAS

(Atkelta nuo 6 pusl.)

liū atsiranda organinės medžiagos — cholesterolo nuosėdų. Gydant arterijų sklerozę, dažniausiai taikoma ilgai trunkanti dieta ir ligoniams, paprastai, rekomenduojama nevirtoti kai kurių riebalų ir ypač margarino.

S. Ušakovui pavyko sukurti naują preparatą, kuris mažina cholesterolo kiekį kraujyje ir "nuplauna" jo nuosėdas nuo kraujo indų sienelių. Šiuo atveju prie polimero prisijungė neprisotintų rūgščių molekules, kurios įeina į augalinių aliejų sudėtį. Pirmieji bandymai, kuriuos fiziologai atliko su gyvuliais, patvirtino mokslininko teiginį. Naujasis preparatas, atrodo, bus kur kas veiksmingesnis, negu patį griežčiausia dieta.

LONDON. — Praėjusią savaitę W. Churchillui sukako 87 metai. Jis jau ir atrodė gerokai nusėjęs.

Medus ir Obuolinis Actas Naudingi Sveikatai

Nuo seniausių laikų medus visad buvo naudojamas maistui visame pasaulyje. Yra žinoma, kad prieš 2,000 metų Vidurinės Amerikos ir Brazilijos indėnai laikydavo bites ir kopinėdavo medų maistui. Mūsų eros pradžioje romėno Apicijaus maisto gamybos knygoje dažnai minimas medus: mėsa ir žuvis būdavo tepami medum, kad šie produktai negestų, o tik po to kepama, įmaišius acto ir garstyčių. Senovėje frankų ir saksų įstatymai baudavo mirties bausme bičių vaigis. Iki 1400 metų cukrus buvo dar labai retas ir brangus, todėl maistui buvo naudojamas tik medus.

Ir iki šiol vis dažniau rašoma apie medaus gydomąsias savybes. Diskusuojant apie medų, visada iškyla klausimas, ar medus yra vertingesnis sveikatai, ar cukrus. Pavyzdžiui, esama virtuvės knygų, kuriose patariama virti valgius su medum, o jokiū būdu ne su cukrum.

Ištirta, kad natūralus medus turi savyje 30-50 procentų gliukozės, tuo tarpu cukrus susideda iš sacharozės, kurią žmogaus organizmas sudėtinguose procesuose pavertčia gliukoze, ir tik gliukoze yra tiesioginiai virškinama.

Amerikiečių gydytojas dr. D. Džervisas išleido knygą "Liaudies vaistas — geros sveikatos vadovas". Penkiasdešimt metų šis daktaras tyrinėjo sveikalingumo būklę Vermonto valstijoje ir padarė išvadą, kad medus ir obuolių sunkos actas gali iš-

gydyti bei užkirsti kelią kiekvienai ligai, išskyrus vėžį, nors jis per daugelį metų niekad nėra matęs bitininko, sirgusio vėžiu.

Žmogaus organizmui reikia mineralų, o jų yra meduje ir obuolių sunkos acte. Taigi reikia gerti kelis kartus per dieną po du arbatinius šaukštelius medaus ir obuolių acto, atskiedus stiklinėje vandens. Be to, maiste turi būti daug angliavandenių ir mažai baltymų.

Dabar beveik kiekvienas amerikietis prisilaukia šios dietos, o šeiminkės vaišindamos svečius siūlo kokteilius ne iš vaisių sulčių ir alkoholio, bet iš medaus, obuolių acto ir vandens.

Svarbus ir korinis medus. Viena 73 metų senutė nuo 16 metų amžiaus sirgo drugiu. Kai ji pradėjo valgyti medų iš korių, visai pagijo. Dak-

Lilia Flower Shop

630 QUEEN ST. W. TORONTO
Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms,
Laidotuvėms ir Kitiems Reikalams.
Telefonas EM. 6-4183

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.
Sviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.
Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: LI. 4-6917

"Mes Neisime į Karą, Kad Išgelbėjus Tokius Žmones Kaip Jūs -- Fašistai"

Taip tai pasakė Toronto rabinas Abraham Feinberg vienam lietuviui, kuris triukšmą kėlė mitinge prieš nuklinius ginklus, sušauktame bendro universitetų komiteto už nuklinį nusiginklavimą.

"Jūsų žmonės žudė mano žmones", šaukė tas lietuviškas fašistas, o rabinas Feinberg jam atsakė: "94 procentų Lietuvos žydų Lietuvoje nužudė naciai, daugelyje atsitikimų su lietuvių pagalba".

Beje, rabinas Feinberg yra kilęs iš Lietuvos žydų.

"Jūsų draugai, rusai komunistai, naikina mano žmones dabar", rėkė minimas lietuviškas fašistas. "Man gėda tavęs, kaip lietuvi. Tu esi komunistas".

"Nekurie kanadiečiai", sakė rabinas Feinberg, "norėtų palaidoti visą pasaulį. Bet mes neisime į karą, kad išgelbėjus tokias žmones kaip jūs -- fašistai".

Minėtas fašistas, kuris visą laiką trukdė mitingą, nepakenčia rabino Feinbergo matyti ir todėl, kad jis po vizito Tarybų Sąjungoj rašo spaudoj straipsnius pasakodamas, kad Tarybų Sąjungos žmonės nori taikos nemažiau, kaip ir mes Kanadoje.

Ant rytojaus, po to mitingo, pasirodė blogai angliškai parašyti lapeliai ant lauke esančios muzikos konservatorijos lentos. Juose atakuojamas rabinas kaip komunis-

tas ir sabotažnikas. Jis noris pašalinti religiją iš mokyklų, sunaikinti laisvę.

Šis incidentas nėra pirmas. Bėgliai reacionieriai puola kiekvieną mitingą prieš nuklinius ginklus, už taiką. Jie turi net organizacijas, kurios pasiskyrė uždavinii ardyti tokius mitingus, apšaukti komunistais visus, kurie tiktai blaiviau protauja.

Vienu iš jų lyderiu yra koks tai Walch, kuris labai kiauuliškai pasirodė prie Tarybų Sąjungos ambasados Ottawoje. Jis paleido savo burnelę prieš vieną iš tarnautojų taip, kad net ir reacioninė spauda gėdyjasi kartoti jo žodžius.

"Pavieniai Niekas Neišsigelbės", Sako A. Feinberg

TORONTO. — Toronto Komitetas už Nusiginklavimą persiorganizavo ir pavadino kitu vardu. Dabar jis vadinasi: "Toronto Komitetas dėl Išsigelbėjimo".

Šio komiteto pirmininkas rabinas Abraham Feinberg sako, kad šio komiteto vardas bus priminimas kanadiečiams, jog tikta visuotinas nusiginklavimas yra tikras kelias į išsigelbėjimą.

"Naivus pasitikėjimas, kad bombų slėptuvės išgel-

bės gyvybę ir civilizaciją, jeigu iškilis karas, sukelia fatališką ūpą — jausmą, kad karas turi įvykti", sako jis.

"Subrendusio žmogaus pareiga yra galvoti ne apie slėptuvę dėl savęs, o apie užtikrinimą visos žmonijos saugumo kovojant už taiką", pabrėžė jis.

"Niekas negali išsigelbėti pavieniai; arba gyvensime visi arba žūsime visi".

Komitetą sudaro universitetų ir kitų organizacijų atstovai. Jaina Dr. James M. Finlay, Rev. Glynn Firth, archidekanas John Frank, David P. Gauthier, Bogdan Kiplin, Richneth McNaught, Mrs. Helen Tucker, F. C. Hunnius, Miss Doni Pulin ir Mrs. A. Chernick.

Daugiau Balsų Prieš Nuklinius Ginklus

LEASIDE. — East York-Leaside Home and School Association nubalsavo prieš tai, kad Kanada ginkluotųsi nukliniais ginklais.

Asociacija atstovauja 4-600 narių šiuose dviejuose Toronto priemiesčiuose.

Visos lokalinės asociacijos, prie kurių per visą Kanadą priklauso 325,000 narių, raginamos išreikšti savo nusistatymą.

Vis daugiau ir daugiau kanadiečių pradeda įsitikinti, kad nuklinis karas būtų pražūtis. Nuo jo nepabėgtų nei turtingi, nei biedni. Kas daugiau turi, tas daugiau ir netektų. Žinoma, jeigu kas liktų dar gyvas pamatyti, kas atsitiko.

Torontiečių Kronika

Šiaur partija, vestuvės

Praėjusią savaitę penktadienio vakare Lietuvių salėje buvo labai didelė šiaur

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Ofiso tel. WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

Aklių ir Akinių
Specialistas

J. E. Merritt & Son

Optometristai - Optikai
Valandos: 9-12 ir 1-6
Treč. po piet uždaryta
Antrad., Ketv. ir Penkt.
vakarais
pagal susitarimą.
Tel. LE. 5-6400
1149 Dundas St. W.
Toronto, Ont.

(priešvestuvinė) partija dėl senų torontiečių draugų Damašų sūnaus Alberto ir pokaro atvykusių tautiečių Būbnų dukrelės Danutės. Moterų buvo pilna salė. Rengėjos jas visas puikiai pavaišino, o viešnios apdovanojo jaunosius gražiomis ir vertingomis dovanomis.

Alberto ir Danutės vestuvės įvyko ant rytojaus, šeštadienį.

Linkiu jaunavedžiams linksmo ir laimingo vedybių gyvenimo.

A. Y.

Serga

A. Balsis susirgo ir randasi Mount Sinai ligoninėje. J. Morkūnas turėjo operaciją, dabar gydos namie. A. Morkis Sr. serga su kojomis. Gydos namie.

Rep.

Užuojuota Ligoje

Teko sužinoti, kad ročesterietė E. Baltakienė susirgo ir atsigulė Park Avenue ligoninėje, Rochesteryje.

Šiuomi reiškiamie draugei užuojuotą ir linkime greitai pasveikti.

Akvilė ir Alfis Gužauskai

WASHINGTON. — Atomis mokslininkas Harold C. Uray kreipėsi į prezidentą Kennedį su pasiūlymu, kad prezidentas nevykdytų įstatymo, reikalaujančio, kad Komunistų Partija registruotųsi kaip užsienio agentija.

Jis mano, kad tas įstatymas gali padaryti daugiau bloga, negu gera.

Paieškojimas

Paieškau pusbrolio Kazio Bimbos ir pusseserų Anelės Adalinos ir Veronikos Bim-

baičių, kilusių iš Bimbų kaimo, Panemunėlio valsčiaus, Rokiškio apskrities, išvykusių į Kanadą 1926 ar 1927 metais.

Labai prašome atsilepti ar žinančius juos pranešti.

Bronei Pačebulaitei
Kandrenų kaimas
Skapiškio stot. paštas
Kupiškio rajonas
Lithuania, USSR
arba:
Joseph Zemaitis
28 Maria St.
Rochester 5, N. Y.
USA.

Toronto Lietuvių Žiniai

Jeigu kuri nedirba ir sutiktų pabūti ant ūkės savaitę ar mėnesį, kiek galės, su mano žmona, nes aš išvažiuoju ant operacijos. Apmokėsiu kelionės išlaidas ir duosiu kambarį ir maistą ir gerą atlyginimą. Prašau greitai rašyti: Adam Macelis, Baldwin P. O., Ontario.

Patyręs Tinkuotojas

Visokių rūšių tinkavimas iš vidaus ir lauko ir naujų lubų
Telefonas: RO. 6-3026
Toronto

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių paeina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akiniu.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

Visoktų Pieno Produktų Krautuvė

Modern Dairy

847 COLLEGE ST. — TORONTO
Telef.: LE. 6-1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių, maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kukta

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133
17 QUEEN ST. E. TORONTO
Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

PARDUODAME

ŠVIEŽIĄ MEDŲ

T. R. MacNaughton, Meadowvale, Ont.
(Westoniečio K. Doveikos žentas)
Torontiečių patogumui, mūsų bičių medaus galima gauti Lietuvių salėje, 160 Claremont St.

Lietuvis Stogų Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

144 FIRST AVE. Tel. HO. 6-8252
Toronto 8, Ont.

Dengiame naujus ir taisome senus stogus, vandens nutekėjimus (eavstrough) ir atliekame visokių skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina
148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2-5191
Toronto